

SOCIALSEKRETERARES MÖTE MED KULTURELLA SKILLNADER I BARNUPPFÖSTRAN

”ALLA BARN SKA HA DET LIKA BRA, MEN JAG
SKA KUNNA FÖRSTÅ ATT MAN KAN HA DET
BRA PÅ OLIKA SÄTT”

JAMILAH HAMID THEJLL
SARA MOUNEIMNE

SOCIAL WORKERS ENCOUNTERS WITH CULTURAL DIFFERENCES IN CHILD REARING

“ALL CHILDREN SHOULD HAVE IT EQUALLY
GOOD, BUT I MUST BE ABLE TO
UNDERSTAND THAT ONE CAN HAVE IT
GOOD IN DIFFERENT WAYS”

JAMILAH HAMID THEJLL
SARA MOUNEIMNE

Hamid Thejll, J & Mouneimne, S. Social workers encounters with cultural differences in child rearing. “All children should have it equally good, but I must be able to understand that one can have it good in different ways”. *Degree project in social work 15 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Social Work, 2025.

Abstract

Based on the disinformation campaigns against Swedish social services in recent years, this study examined social workers cultural understanding and the challenges they face in working with children and families from diverse cultural backgrounds, with focus on parenting. The study is based in Malmo, a multicultural city where, in 2021, more than half of the population had foreign heritage, with at least one parent born abroad. A qualitative approach was adopted, focusing on interviews with social workers in Malmo’s child and family investigation units. The results show that social works possess a cultural understanding and value openness, curiosity, acceptance, and respect in their work. However, they draw a clear boundary when children are harmed or at risk of harm. Social workers reported challenges related to the disinformation campaigns against social services, organizational issues requiring cultural competence at all levels, time constraints in meeting families, particularly when language barriers and interpreter needs are present, and professional development. Social works called for formal training in cultural competence, insights from families experiences with social services, and the importance of fostering open workplace dialogue about cultural aspects to counteract generalizations, biases, and to improve understanding of the families they work with. The study emphasizes the need for both further research within this field and the development of competencies and organizational structures to support social workers in their efforts with children and families from diverse cultural backgrounds.

Keywords: Challenges, Childrearing, Cultural competence, Cultural understanding, Social service, Social workers.

Förord

Vi valde att utforska ett ämne som var nytt för oss och som visade sig vara mer komplext än vi först anade. Vår nyfikenhet att förstå hur socialtjänsten hanterar kulturella skillnader vid barnärenden, särskilt i en mångkulturell stad som Malmö, motiverade oss att fördjupa oss i detta ämne. Vår drivkraft genom hela studien har byggt på en strävan att bidra till en större förståelse och medvetenhet för oss men även andra som läser vår studie.

Vi vill rikta ett stort tack till socialsekreterarna som bidrog till att göra denna studie möjlig. Ert engagemang och vilja att dela med er av era erfarenheter har varit avgörande för att uppnå studiens mål. Tack för ert värdefulla arbete och er insats!

Vi vill också uttrycka vår djupa tacksamhet till vår handledare Aje Carlbom, som genom sitt stöd väglett oss under arbetets gång. Din insats har varit enormt värdefull för att kunna genomföra denna studie.

Innehållsförteckning

1.0 Inledning	6
1.1 Problemformulering	7
1.2 Syfte	8
1.3 Frågeställningar	8
2.0 Bakgrund.....	8
3.0 Tidigare forskning.....	9
3.1 Kulturell kompetens i praktiken	10
3.2 Kulturella utmaningar inom barnskyddssystemet.....	11
3.3 Barncentrerad praktik och kulturell kompetens.....	13
3.4 Superdiversitet och socialt arbete	15
4.0 Teori.....	16
4.1 Kultur	17
4.2 Kulturell kompetens.....	18
5.0 Metod	20
5.1 Metodval	20
5.2 Datainsamling	21
5.3 Urval	22
5.4 Kvalitativ innehållsanalys.....	24
5.5 Litteratursökning.....	25
5.6 Trovärdighet.....	25
5.7 Etiska överväganden	25
5.8 Arbetsfördelning	26
6.0 Resultat och analys	27
6.1 Yrkesbakgrund.....	27
6.2 Insikter och verktyg för kulturell förståelse.....	28
6.3 Barnuppfostran.....	32
6.4 Utmaningar	35
6.5 Framtiden	39
7.0 Diskussion.....	41
7.1 Metoddiskussion	41
7.2 Resultatdiskussion	42
7.2.1 Kulturell förståelse.....	42
7.2.2 Utmaningar	43
7.2.3 Avslutning.....	44
Referenser	46
Bilagor	48
Bilaga 1 - Informationsblad	48
Bilaga 2 – Samtyckesblankett.....	49

1.0 Inledning

De senaste åren har det skett flera diskussioner i media kring socialtjänsten och deras arbete med barn och deras familjer, en utveckling som Ranstorp och Ahlerup (2023) har analyserat ingående. Diskussionerna har inte bara återfunnits i svensk media, utan även i utländska medier, vilket påvisar den ökade spridningen och uppmärksamheten kring svensk socialtjänst (ibid). Den så kallade LVU-kampanjen, en informationspåverkanskampanj om Lagen med särskilda bestämmelser av vård och unga (SFS:1990:52), tog fart i början av år 2022. Ranstorp och Ahlerup (2023) menar att kampanjen, som till stor del handlade om att socialtjänsten påstås kidnappa barn, särskilt barn med utländsk påbrå, illustrerar sårbarheterna i samhället och de pågående utmaningar med desinformation riktad mot svensk socialtjänst. Dock betonar de att misstro och desinformation i relation till socialtjänsten och dess roll inte är nytt, det har förekommit i Sverige under en längre tid, särskilt i utsatta områden och bland utlandsfödda individer. Redan år 2010 kunde desinformation och ryktesspridning uppmärksammas mot svensk socialtjänst (ibid). Varför desinformationskampanjen fick en sådan stor spridning just vid detta tillfälle kan enligt Ranstorp och Ahlerup (ibid) troligtvis förklaras genom sårbarheter och konfliktytor i det svenska samhället, med grund i segregation, bristande integration och kunskap om svenska institutioner. De lyfter också fram att det hårdare och mer polariserade politiska klimatet i Sverige, med ett större avstånd mellan minoriteter och majoritetssamhället, sannolikt har förstärkt misstron och minskat tilliten bland flera utsatta grupper i samhället (ibid).

År 1979 blev Sverige det första landet i världen att förbjuda våld mot barn, så kallad barnaga. Idag har 53 av världens 195 länder infört liknande förbud mot fysisk och psykisk bestraffning av barn (Bris 2018). Trots detta kvarstår utmaningar i arbetet att skydda barn från att fara illa. Socialstyrelsen (2023) framhåller att socialtjänstens arbete med barn och unga, som far illa eller riskerar att fara illa, och deras familjer är ett av socialtjänstens mest utmanande uppdrag. För att säkerställa rättssäkerhet och hög kvalitet i detta arbete är personalens kompetens avgörande (ibid). Socialstyrelsen (ibid) betonar vikten av att kvaliteten i verksamheten kontinuerligt utvecklas och säkras, eftersom kompetensen hos personalen utgör en central betydelse för att upprätthålla god kvalitet. Socialtjänstens möjligheter att erbjuda insatser av god kvalitet är således starkt beroende av personalens kompetens och fortlöpande kunskapsutveckling, enligt Socialstyrelsen (ibid). Samtidigt framgår det av Socialstyrelsens (2018) lägesrapport för individ- och familjeomsorgen att den höga ärendebelastningen inom den sociala barn- och ungdomsvården begränsar möjligheterna att kompetensutveckla personalen och att förvalta genomförda insatser för kompetensutveckling, vilket flera kommuner runt om i Sverige bekräftade vid tidpunkten. Detta är en avgörande fråga, eftersom Socialstyrelsen (ibid) understryker att forskning visar att en hög arbetsbelastning kan påverka förutsättningarna för att skapa en god kvalitet i mötet med klienter, och kan dessutom utgöra hinder för att utveckla en alltmer kunskapsbaserad socialtjänst. I vilken utsträckning dessa faktorer påverkar kvaliteten inom socialtjänstens arbete är av stor betydelse, särskilt när det gäller att möta behoven hos de barn och unga som verksamheten är avsedd att skydda. I Socialtjänstlagen (SFS: 2001:453, 3 kap, 3 §) återfinns bestämmelser om att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet, kvaliteten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras och

det ska finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet vid utförandet av uppgifter (Socialstyrelsen 2023).

1.1 Problemformulering

Svensk socialtjänst har under de senaste åren stått inför betydande utmaningar, där hög arbetsbelastning och svårigheter att säkerställa tillräcklig kompetensförsörjning har blivit centrala frågor. Detta har medfört risker för både rättssäkerheten och kvaliteten i socialtjänstens arbetet, inte minst inom den sociala barn- och ungdomsvården (Socialstyrelsen 2023). Det ökade trycket på den sociala barn- och ungdomsvården har under de senaste åren resulterat i att kommunerna runt om i landet haft svårt att säkerställa tillräcklig kompetensförsörjning, vilket riskerar att påverka kontinuiteten och rättssäkerheten i utredningar, samt jämlika förutsättningar runtom i landet (ibid). Socialstyrelsen (ibid) belyser att dessa utmaningar kvarstår och kräver vidareutveckling utifrån konsekvenserna det riskerar att medföra.

Samtidigt har Sverige utvecklats till ett alltmer mångkulturellt samhälle, där närmare en femtedel av befolkningen har utländsk bakgrund och/eller tillhör nationella minoriteter (Socialstyrelsen 2010). Denna mångfald är särskilt påtaglig i Malmö och har lett till en alltmer varierad befolkning med olika födelseländer, nationaliteter, etniciteter, religioner och språk (Righard 2022). År 2021 var 35% av Malmös befolkning utrikesfödda, och när personer med minst en utrikesfödd förälder inkluderas stiger siffran till 56%, och befolkningen präglas av ett ursprung från minst 184 olika länder (ibid). Trots den ökade mångfalden av etnisk och kulturell bakgrund, religion, normer och värderingar, traditioner och samlevnadsformer återspeglas detta inte särskilt tydligt i det sociala arbetets kompetens- och verksamhetsutveckling (Socialstyrelsen 2010). Socialstyrelsen (ibid) betonar vikten av kunskap och förståelse för faktorer som, utöver allmängiltig yrkeskunskap, kan ha betydelse för hur den enskilda, unika, brukarens behov förstås. Det kan vara faktorer som till exempel handlar om det kulturella mötet eller villkor för uppväxt och föräldraskap inom olika kulturer.

Socialtjänsten har ett ansvar att möta varje individ utifrån deras unika behov, oavsett kulturell bakgrund eller andra faktorer. Denna studie fokuserar på socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen i Malmö stad, som arbetar med att utreda barn och familjers behov och erbjuda insatser som tillgodoser dessa. Under senare år har socialtjänsten ställts inför betydande utmaningar i sitt arbete med barn och familjer med olika kulturella bakgrunder, vilket redan lyftes fram i Socialstyrelsens rapport från 2010. Frågorna har blivit alltmer aktuella i ljuset av LVU-kampanjen 2022 och den desinformation som följde både nationellt och internationellt. Studiens aktualitet understryks av den pågående samhällsdebatten och den kritik som riktats mot socialtjänstens hantering av ärenden med barn och familjer från andra kulturer. Studien har sin grund i reflektioner över de utmaningar som socialtjänsten möter i en mångkulturell kontext, särskilt i ljuset av desinformationskampanjerna. Detta fick oss att reflektera över hur synen på barnuppfostran kan variera mellan olika kulturer och hur dessa skillnader kan påverka socialtjänstens arbete. Funderingen över vilka utmaningar som kan finnas i relation till detta växte fram och därför ville vi undersöka hur socialsekreterarna navigerar i utmaningar och hur deras kulturella förståelse påverkar arbetet. På vilket sätt påverkar socialsekreterarnas egna erfarenhet, utbildning och det organisatoriska stödet arbetet? Studien vill belysa

socialtjänstens arbetssätt och identifiera möjligheter för att främja kulturell kompetens och ett mer kulturellt medvetet socialt arbete. Genom att undersöka kulturell förståelse i relation till barnuppfostran och dess påverkan på socialsekreterares arbete i en mångkulturell kontext kan studien bidra till viktiga insikter som stärker socialtjänsten förmåga att möta behoven hos samhällets alla invånare och samtidigt uppmärksamma eventuella kunskapsluckor.

1.2 Syfte

Studien syftar till att undersöka och analysera hur socialsekreterare som arbetar med barn och familjer i mångkulturella sammanhang förstår och förhåller sig till kulturella skillnader i relation till barnuppfostran. Studien ämnar även belysa vilka utmaningar socialsekreterare upplever i mötet med kulturella skillnader och hur dessa utmaningar påverkar deras arbete i mångkulturella sammanhang.

1.3 Frågeställningar

- Vilken förståelse har socialsekreterare i mångkulturella sammanhang för kulturella skillnader i relation till barnuppfostran?
- Vilka utmaningar ser socialsekreterare i mångkulturella sammanhang i att bemöta kulturella skillnader i relation till barnuppfostran?

2.0 Bakgrund

Genom historien har människor sannolikt alltid flyttat. Det kan finnas olika faktorer som motiverar, tvingar, lockar eller driver människor till att migrera och faktorerna kan också gå in i varandra (Deniz & Lidskog 2009). Enligt statistik från Statistikmyndigheten SCB (2024) har Sveriges folkmängd utifrån födelseland förändrats avsevärt mellan åren 1900 och 2023. År 1900 uppgick antalet utrikes födda personer i Sverige till 35 627. Under de följande dryga 120 åren har detta antal ökat markant, och år 2023 var 2 170 627 personer i Sverige utrikes födda (ibid). Detta speglar en betydande förändring i Sveriges demografi, där migration har bidragit till en mer diversifierad befolkning.

Deniz och Lidskog (2009) beskriver att den så kallade moderna migrationen har inneburit flera stora sociala konsekvenser, både för landet individer migrerar till och det individer migrerar från. Migrationen har inneburit befolkningssammansättningar av olika kulturer, identiteter, språk och livsstilar. Författarna (ibid) påpekar att, precis som det finns många orsaker till att människor migrerar, finns det också många konsekvenser av migration. Migrationen har störst konsekvenser för individerna som migrerar, de lämnar sitt födelseland tillsammans med dess historia, språk och kultur. Deniz och Lidskog (ibid) framhåller att migranter inte bara lämnar ett geografiskt område utan också sociala sammanhang och en kulturell kontext med dess värderingar och sedvänjor. Vidare förklarar författarna (ibid) att migranter ofta försätts i ett utsatt läge i det nya landet. Att flytta mellan geografiska områden är inte den enda utmaningen, det är nämligen också svårt att flytta mellan kulturer. Deniz och Lidskog (ibid) menar att majoritetsbefolkningen, medvetet eller omedvetet, kan bidra till marginalisering av migranter, vilket ofta gör det svårt för dem att bli delaktiga i samhället. Integration, enligt författarna (ibid), är en lång process som sker på olika villkor och således medför olika konsekvenser. Vidare belyser Deniz och

Lidskog (ibid) att det under en lång tid har utvecklats politiska åtgärdsprogram i Sverige, utifrån den kulturella mångfalden, med utgångspunkten att skapa ett mångkulturellt samhälle där olikhet och jämlikhet kan samexistera.

Åtgärdsprogrammen har syftat till att stärka möjligheterna för invandrare att integreras i samhället och samtidigt utveckla sin kulturella tillhörighet, då det finns en medvetenhet om att olika grupper har olika förutsättningar för att bli delaktiga i det svenska samhället. Olika debattörer är inte överens om det mångkulturella samhället är positivt eller negativt, men överens är de om att den kulturella mångfalden leder till att samhället förändras (ibid).

Socialtjänsten finns i alla Sveriges kommuner och har ett övergripande ansvar för att säkerställa barns trygghet och välmående (Socialstyrelsen 2016). På socialtjänsten arbetar sacionomer med särskild kunskap om barns behov (ibid). Socialtjänstens uppgift är att se till att alla barn får växa upp i trygga förhållande, vilket innebär att erbjuda stöd och hjälp till både barn och deras familjer på olika sätt, med målet att det alltid ska bli så bra som möjligt för barnet (ibid). Socialtjänsten utreder barnets situation, en utredning där både barn och föräldrar är delaktiga, för att identifiera vad som är bäst för barnet och familjen, om barnet eller familjen till exempel behöver stöd eller om barnet behöver någon form av skydd (ibid). På Malmö stads hemsida (2024) framkommer det att verksamhetsområdet för individ- och familjeomsorgen delas upp i två avdelningar, utredning och insats, med uppdrag att stärka, stödja och ytterst skydda barn och unga i olika former av utsatthet.

I Socialstyrelsens handbok för socialtjänsten “Utreda barn och unga” (2023) redogörs det för hur en utredning inom socialtjänsten initieras och genomförs. En utredning kan inledas på tre sätt, genom en anmälan, en ansökan eller mottagen information på ett annat sätt. Anmälningar kan antingen komma från privatpersoner eller anmälningsskyldiga personer enligt Socialtjänstlagen (SFS: 2001:452, 14 kap, 1 §). När en anmälan inkommer är socialtjänsten skyldiga att genomföra en så kallad omedelbar skyddsbedömning för att bedöma om barnet är i behov av akuta skyddsåtgärder (Socialstyrelsen 2023). Därefter följer en förhandsbedömning där det bedöms om en utredning ska inledas. Om information inkommer på annat sätt än via en anmälan görs en förhandsbedömning direkt. Vid ansökan inleds en utredning direkt, utan skydds- och förhandsbedömning. Socialstyrelsens (ibid) handbok framhåller även att handläggare som självständigt arbetar med barn och unga, exempelvis genom att utföra utredningar, bör utöver relevant examen, också ha tillräcklig erfarenhet för att kunna utföra arbetet.

3.0 Tidigare forskning

Tidigare forskning har valts ut utifrån dess relevans för det som studien ämnar undersöka. Den tidigare forskningen lyfter upp flera centrala aspekter av kulturell kompetens och de utmaningar som socialsekreterare möter i sitt arbete med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder. Forskningen som valts ut hjälper oss att stärka trovärdigheten i studiens resultat samt bidra till en djupare förståelse för hur kulturella skillnader i en mångkulturell stad som Malmö påverkar socialtjänstens arbete. I den tidigare forskningen har vi valt att inkludera både internationell och nationell forskning. Trots att majoriteten av den valda forskningen utgår ifrån en internationell kontext så har vi försökt avgränsa oss till länder som fortfarande ur många perspektiv anses ingå i västvärlden, med

västerländska normer och värderingar, såsom Australien, England, Nya Zeeland och USA. Den internationella forskningen kan bidra till att undersöka eventuella kunskapsluckor genom att undersöka hur kulturella begrepp används internationellt inom socialt arbete med barn och familjer från andra kulturella bakgrunder. Det skapar även möjlighet att undersöka likheter och skillnader i relation till den svenska socialtjänsten. Den nationella forskningen ger däremot en blick över hur kulturell kompetens beaktas i svenska kontexter och sammanhang och vilka utmaningar som eventuellt identifierats sedan tidigare. Utifrån detta anser vi att denna forskning är relevant och hjälper oss att förstå, samt analysera de frågeställningar som studien undersöker.

3.1 Kulturell kompetens i praktiken

En del av att vara kulturell kompetent innebär att kunna acceptera osäkerhet, ifrågasätta egna antaganden, ställa respektfulla frågor och erkänna sin bristande okunskap, vilket samtliga socialsekreterare förklarar i en studie som utfördes i Australien av Harrison och Turner (2011). Vidare betonar vissa socialsekreterare i studien vikten av att vara tillfreds med det obekväma samt menar socialsekreterarna att antaganden och misstag kommer uppstå i mötet med klienter från andra kulturella bakgrunder. En annan framträdande aspekt som lyftes upp i Harrison och Turners (ibid) studie var språkbarriärerna och vilka svårigheter samt utmaningar klienter kan stöta på om de inte kan kommunicera på majoritetsspråket. Socialsekreterarna uppmärksammade behovet av tolk för klienter med kommunikationssvårigheter, eftersom de många gånger har upplevt att det har brutit i verkligheten. I studien framkom att socialsekreterarna upplevde osäkerhet kring användningen av kulturell kompetens och menade att begreppet är vagt, som förutsätter ett slutmål och signalerar något mätbart. Dessutom lyftes diskussionen kompetens i kontrast till inkompetens upp och vem som avgör om man är kompetent eller inkompetent. Några socialsekreterare uttryckte även att kulturell kompetens ansågs vara symboliskt och exkluderande eftersom den innebär "den andre". Det uppstod oenighet kring terminologin där vissa socialsekreterare ansåg att kulturell kontextkompetens skulle vara en mer passande term och andra uttryckte kulturell medvetenhet som en mer passande term. Harrison och Turner (ibid) uppmärksammar socialsekreterarnas uppfattning om att det synnerligen inte kretsar kring begreppet kulturell kompetens, utan att det snarare handlar om universella mänskliga värden och ett personcentrerat perspektiv, genom att behandla människor som individer, vara icke-dömande och respektera olikheter.

Harrison och Turners (ibid) forskning är särskilt relevant i vår studie då den hjälper oss att förstå hur kulturell kompetens kan se ut i verkligheten och vilka utmaningar socialsekreterare lyfter upp i mötet med klienter från olika kulturella bakgrunder. Forskningen beskriver socialsekreterarnas uppfattning om kulturell kompetens och att en del av det är att erkänna sin okunskap, kunna vara självkritisk och vara tillfreds med det osäkra samt att kunna ställa respekterande frågor. Detta går att knyta an till studiens problemformulering som lyfter fram behovet av att utveckla kulturell förståelse och forskningen blir betydelsefull för att undersöka socialsekreterarnas kulturella förståelse och upplevda utmaningar i relation till det. Harrison och Turners (ibid) lyfte upp aspekten av språkbarriärer och behovet av tolk eftersom det utan tolk skapas hinder i mötet med klienten. Detta är relevant i vår studie utifrån att Malmö stad är mångkulturellt och det kan antas att behov av tolk även föreligger inom socialtjänsten i Malmö stad, särskilt

utifrån Righards (2022) rapport om ett varierat ursprung från 184 olika länder. Utifrån att studien syftar till att undersöka utmaningar i arbetet blir det lämpligt att beakta om socialsekreterarna i vår studie lyfter upp språkbarriärer och tolkbehov som en utmaning. En annan aspekt som lyfts fram i Harrison och Turners (2011) forskning är just begreppet kulturell kompetens och att det kan uppfattas exkluderande och symboliskt, vilket kan förstärka synen på den andre. Denna aspekt är intressant att koppla till vår studie för att förstå hur socialsekreterare uppfattar och tillämpar begreppet kulturell kompetens i förhållande till sitt arbete med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder. Harrison och Turner (ibid) lyfter även fram vikten av att hitta balans i de universella mänskliga värdena med ett personcentrerat perspektiv. Detta är av betydelse för vår studie och ger oss utrymme att undersöka och analysera socialsekreterarnas upplevda utmaningar i arbetet och deras perspektiv på mänskliga värden kontra kulturella.

O'Hagan (1999) belyser socialarbetarens roll att främja kulturell förståelse inom socialt arbete med barn och familjer i England. O'Hagan (ibid) menar att kulturell sensitivitet är en central aspekt i arbetet och att det ger kunskap om hur socialsekreteraren genom kulturell förståelse kan förbättra sitt arbete. Primärt behöver socialsekreterare som arbetar med barn och familjer beakta och respektera familjens kulturella identiteter som inkluderar förståelse och hänsyn till faktorer som språk, religion, familjestruktur och traditioner. Genom att inkludera dessa aspekter i beslut som påverkar barn och familjer främjar det ett arbetssätt som är mer objektivt och inkluderande. O'Hagan (ibid) framhäver vikten av att socialsekreteraren ansvarar över att hantera sitt etnocentriska perspektiv och sina egna fördomar samt vikten av att reflektera över hur sina egna kulturella erfarenheter och värderingar kan påverka deras bedömning vid barn- och familjeutredningar. Vikten av att vara självkritisk i sin reflektion utgör ett arbete som styrs av respekt och empati och minskar risken att ha förutfattade meningar. Författaren (ibid) betonar även att kulturell sensitivitet är ytterst viktigt att beakta och innebär att socialsekreterare bör anpassa sitt arbete till varje familjs unika bakgrund, vilket kräver flexibilitet och individanpassat arbete. O'Hagan (ibid) menar att socialsekreteraren parallellt ska se till att alla klienter har lika möjligheter och förespråka rättvisa i sitt arbete.

Även O'Hagans (1999) studie lyfter fram viktiga aspekter i relation till studiens syfte och frågeställningar. O'Hagan (ibid) belyser vikten av att respektera och förstå familjers kulturella identitet, inklusive språk, religion och traditioner, vilket direkt kopplas till vår undersökning av socialsekreterares kulturella förståelse. O'Hagan framhäver även vikten av självkritisk reflektion för att minska risken för förutfattade meningar, vilket blir intressant för att undersöka hur socialsekreterarna i studien reflekterar över sina egna värderingar. Fler intressanta aspekter som lyfts fram i studien är det individanpassade arbetet som innebär flexibilitet och rättvisa i det sociala arbetet. Detta blir av intresse för att undersöka socialsekreterarnas kulturella hänsyn och förståelse kontra professionella aspekter, och hur det balanseras i arbetet, även utifrån den balansen som Goldberg (2000) i följande avsnitt nämner i sin studie.

3.2 Kulturella utmaningar inom barnskyddssystemet

Goldberg (2000) skriver i sin studie, med utgångspunkt i USA, om de utmaningar som kan uppstå i det sociala arbetet utifrån frågor om multikultur och principen om respekt för mänsklig mångfald. Studien beskriver hur respekt för mångfald

många gånger kan leda till motsägelser och konflikter i samband med det sociala arbetets normer och värderingar i praktiken. Studien analyserades utifrån kulturanthropologi, etnisk sensitivitet i socialt arbete och konstruktivism. Genom att utgå ifrån dessa tre perspektiv kunde Goldberg (ibid) analysera tre konfliktområden som hon menar en socialarbetare möter. Den första konflikten utgår från hur en socialarbetare kan balansera respekten för olika kulturers sedvänjor mot grundläggande mänskliga rättigheter. Den andra konflikten handlar om de utmaningarna som en socialarbetare bär med sig i att skapa förståelse och arbeta med människor från olika kulturella bakgrunder samtidigt som socialarbetare ska bevara sin professionalitet. Den tredje berör socialarbetarens egna kulturella preferenser och hur detta ska hanteras i samband med att vara objektiv och fri från fördomar i sitt arbete med människor. Goldberg (ibid) lyfter upp ett eget exempel från hennes barnskyddsarbete där en far med invandrarbakgrund utövade kulturellt accepterade handlingar mot sitt barn som ansågs i faderns kultur och hemland som ett uttryck för tillgivenhet. I västvärlden betraktas detta som ett övergrepp vilket också bekräftas i studien eftersom myndigheterna ingrep och det togs till rätten. Exemplet som lyfts upp i studien illustrerar de konflikter och utmaningar som kan uppstå mellan att respektera kulturella värderingar och normer kontra upprätthålla professionens värderingar inom socialt arbete. Goldberg (ibid) menar att detta ger en tydlig bild av den verklighet som socialarbetare tacklas med och de konsekvenser som kan uppstå när kulturella normer krockar med samhällets värderingar om grundläggande mänskliga rättigheter och barnens rättigheter till skydd. Studien belyser även att situationer kan vara mer komplexa när kulturella missförstånd och kommunikationssvårigheter finns emellan. Sammanfattningsvis betonar Goldberg (ibid) vikten av att det sociala arbetet utvecklar praktiska konceptualiseringar som värnar om respekten för kulturell mångfald, exempelvis genom att tillhandahålla socialarbetare verktyg för att vara lyhörda och medvetna om sina egna fördomar. Samtidigt understryks behovet av att upprätthålla nödvändiga gränser där respekten för kulturell mångfald behöver vägas mot andra grundläggande värderingar i det sociala arbetet, då de riskerar att hamna i konflikt. Vidare framhåller författaren (ibid) att socialarbetare behöver en adekvat kunskapsbas om olika gruppers kulturer och bör vara medvetna om hur personliga preferenser kan hänga ihop med oavsiktliga fördomar. Slutligen poängterar Goldberg (ibid) att människor kan ha djupa moraliska övertygelser som i det sociala arbetet kan strida mot vissa klientintressen. Socialarbetare bör därav avstå från ärenden där deras egna moraliska övertygelser förhindrar de att agera professionellt gentemot klienten.

Goldberg (2000) lyfter fram viktiga aspekter som hjälper oss att förstå och analysera de frågeställningar som denna uppsats behandlar. Goldbergs (ibid) studie diskuterar konflikter som kan uppstå i det sociala arbetet när socialarbetare försöker balansera respekt för kulturella normer med upprätthållandet av grundläggande mänskliga rättigheter, vilket direkt kan relateras till studiens forskningsfråga om kulturell förståelse i relation till barnuppfostran. Goldberg (ibid) lyfter fram vikten av att socialarbetare är medvetna om sina egna fördomar och kulturella preferenser, vilket är av stor betydelse för att förstå de utmaningar socialsekreterare kan möta i sitt arbete. Ett centralt inslag i Goldbergs (ibid) studie är behovet av att rusta socialarbetare med verktyg för att hantera kulturell mångfald. Denna aspekt är relevant för att utforska om socialsekreterarna i denna studie har tillhandahållits praktiska verktyg för att arbeta med kulturell variation och hur de själva ser på detta. Exemplet som Goldberg (ibid) uppmärksammar

illustrerar kulturella krockar mellan västerländska värderingar om barns rättigheter och andra kulturella normer. Detta exempel möjliggör en intressant utgångspunkt för att undersöka huruvida socialsekreterare i denna studie har stött på liknande situationer eller konflikter i relation till barnuppfostran, och hur dessa har hanterats. Goldbergs (ibid) studie blir särskilt relevant i en svensk kontext, där Socialstyrelsens rapport (2010) har identifierat utmaningar med att integrera interkulturell förståelse i socialtjänstens arbete. Dessa utmaningar förstärks även av LVU-kampanjen som tog fart 2022 vilket understryker vikten av att undersöka och stärka den kulturella kompetensen inom svensk socialtjänst för att kunna bemöta mångfalden på ett lämpat sätt som inkluderar att barnens behov tillgodoses samtidigt som familjens kulturella bakgrund respekteras.

Pierce och Pierce (1996) beskriver hur bristande kulturell förståelse påverkar barn och familjer inom barnskyddssystemet i USA. Studiens syftar bland annat till att analysera och förbättra barnskyddssystemets förmåga att möta behoven hos barn och familjer med olika kulturella bakgrunder. Det framkommer även i forskningen att systemet har en oförmåga att visa hänsyn till kulturella aspekter i arbetet med barn och familjer, vilket resulterar i att stödinsatser blir bristfälliga som i sin tur skapar ökad utsatthet för barn i behov av stöd. Vidare menar Pierce och Pierce (ibid) att barn som placeras i andra miljöer, än deras ursprungliga, ofta inte får sina kulturella traditioner respekterade och att det finns en bristande kulturell hänsyn som leder till att många barn och familjer missgynnas i systemet. En central aspekt i studien berör socialarbetaren och klientens interaktion och hur bristande förståelse för kulturella normer påverkar beteenden och behov, vilket kan medföra felaktiga bedömningar och stödinsatser som är bristfälliga, enligt författarna (ibid). Pierce och Pierce (ibid) framför ett koncept om kulturell kompetens som en åtgärd för att främja dessa utmaningar. För att bättre möta barn och familjers behov i relation till kulturella aspekter anser författarna (ibid) att barnskyddssystemet bör präglas av respekt för kulturell mångfald. Dessutom är det viktigt att socialarbetare får utbildning i kulturell medvetenhet och att stödinsatser anpassas utifrån kulturella behov.

Pierce och Pierce (1996) belyser i sin studie hur bristande kulturell förståelse inom barnskyddssystemet påverkar barn och familjer, vilket är direkt kopplat till vår studies första forskningsfråga. Författarna (ibid) framhäver att när kulturella aspekter inte integreras i systemet riskerar barns kulturella traditioner att förbises. Bristande förståelse för kulturella normer kan leda till felaktiga bedömningar, vilket understryker vikten av att socialarbetare är medvetna om och inkluderar kulturella dimensioner i sitt arbete. Pierce och Pierce (ibid) betonar detta genom att förslå utbildning i kulturell medvetenhet. Kopplat till vår andra forskningsfråga blir Pierces och Pierces (ibid) studie relevant eftersom den belyser hur avsaknad av kulturell hänsyn missgynnar barn och familjer, samtidigt som det kan resultera i felaktiga bedömningar och bristfälliga stödinsatser. Denna insikt är värdefull för att analysera de praktiska utmaningarna som socialsekreterare ställs inför när de försöker balansera kulturell förståelse med rättssäkerhet och barnets bästa.

3.3 Barncentrerad praktik och kulturell kompetens

Atwool (2020) framhäver i sin studie, som utgår från Nya Zeeland, vikten av en barncentrerad praxis inom socialt arbete, med fokus på kulturella sammanhang. Nya Zeeland fick en ny barnlagstiftning 1989 och i samband med detta har det uppstått olika utmaningar. Atwool (ibid) menar att barnrättsperspektivet och FN:s

barnkonvention kan användas som ramverk för att säkerställa barns rättigheter, bland annat i relation till kulturell anknytning och familjens betydelse. Begreppet kulturell kompetens framkommer i studien och belyses genom betydelsen av en kulturellt anpassad praktik, särskilt i relation till olika kulturella minoriteter. Atwool (ibid) betonar vikten av att förstå och integrera kulturella perspektiv i arbetet med barn och familjer. Studien belyser bland annat en minoritet i Nya Zeeland och författaren (ibid) menar att i arbetet med barn och familjer kan ett misslyckande av att respektera kulturella dimensioner riskera att marginalisera barn från deras kulturella rötter. Atwool (ibid) lyfter fram kritik och uttrycker oro för att tillvägagångssättet inom barncentrerad praxis bygger på en individualistisk västerländsk modell som inte är kompatibel med andra kulturella perspektiv. Atwool (ibid) presenterar i sin studie implementeringen av en barncentrerad praktik på tre olika nivåer, mikro-, meso- och makronivå. På mikronivå handlar det om det direkta mötet och arbetet med barn och familjer. Mesonivå är den organisatoriska nivån där det behövs implementeras stöd, personalutbildning, handledning och utveckling av kulturell kompetens. På makronivå handlar det om lagstiftning, policys, politiska och socioekonomiska faktorer och resursfördelningen för att stödja det sociala arbetet med barn. Atwool (ibid) kommer fram till att det är viktigt att ta hänsyn till kulturella skillnader, erkänna att kultur är centralt för barns upplevelser och inkludera barn på ett aktivt sätt i beslutsprocesser, men även att ge stöd för kulturell identitet och tillhörighet. På organisationsnivå behövs det omfattande utbildning i kulturell kompetens, tillräckliga resurser för att stödja nya arbetssätt, och organisatoriskt engagemang. Det behövs även effektiv samverkan mellan olika myndigheter. Allt detta menar Atwool (ibid) behövs för att säkerställa positiva resultat för barn som kommer i kontakt med barnskyddstjänster, vilket den barncentrerade praktiken kan bidra med. På lång sikt menar författaren (ibid) att det behövs integration av kulturella perspektiv i alla aspekter av socialt arbete och det behövs ett fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser. Samtidigt behövs kontinuerlig utvärdering och anpassning av metoder. Atwool (ibid) uppmanar till en ökad interkulturell medvetenhet och menar att systemet kan leverera mer rättvisa och inkluderande insatser genom att fokusera på kulturell kompetens och barnets unika perspektiv.

Atwools (2020) studie blir särskilt relevant för vår studies syfte och forskningsfrågor, då den lyfter fram vikten av kulturell kompetens och en kulturellt anpassad praktik. Atwool (ibid) belyser betydelsen av att förstå och integrera kulturella perspektiv i arbetet med barn och familjer, vilket tydligt speglar vår första forskningsfråga om socialsekreterares förståelse av kulturella skillnader i relation till barnuppfostran. Atwools (ibid) studie betonar även att kultur är centralt för barns upplevelser, vilket ger oss en möjlighet att undersöka hur socialsekreterare definierar och tillämpar kulturell förståelse i sina beslut och bedömningar. Vidare identifierar Atwool (ibid) strukturella och kulturella utmaningar i arbetet, där en av de största riskerna är att barn kan marginaliseras från sina kulturella rötter om kulturella dimensioner inte respekteras och arbetssätt inte anpassas efter olika kulturella sammanhang. Dessutom kritiserar Atwool (ibid) den västerländska individualistiska modellen, som enligt författaren (ibid) kan stå i konflikt med andra kulturella perspektiv. Atwools (ibid) diskussion kring FN:s barnkonventionen och hur den kan tillämpas som ett ramverk för att säkerställa barns rättigheter, med fokus på kulturell anknytning och identitet, kan kopplas till hur socialsekreterarna i vår studie arbetar för att balansera barnets bästa med kulturella dimensioner i deras bedömningar. Slutligen beskriver

Atwool (ibid) tre nivåer, mikro-, meso- och makronivå, där kulturell förståelse och anpassning är relevant. De organisatoriska och strukturella utmaningar som Atwool (ibid) lyfter fram kan fungera som en utgångspunkt för att analysera de utmaningar som socialsekreterarna i vår studie möter, vilket knyter an till studiens andra forskningsfråga.

3.4 Superdiversitet och socialt arbete

Righard (2022) har skrivit en rapport om integration och hur man kan arbeta i städer som präglas av en omfattande mångfald i sin befolkning. Righards (ibid) rapport har sin utgångspunkt i Malmö, som tidigare nämnt är en stad som präglas av en omfattande mångfald med en befolkning från minst 184 olika länder. Righard (ibid) framhåller att begreppet superdiversitet uppstod i samband med den globala migrationen och den ökade diversifieringen, för att beskriva den komplexitet och mångfald som dessa förändringar medfört. I städer som Malmö, menar Righard (ibid) att det krävs en annan förståelse för integration som erkänner och hanterar de komplexa och sammanflätade aspekterna av diversifieringen. Författaren (ibid) framhäver att superdiversitet utmanar äldre integrationsmodeller och skapar möjlighet att analysera och utveckla politik och praktik i sådana urbana miljöer som utvecklingen medfört. Superdiversitet synliggör att mångfald inte längre enbart kan förstås i termer av nationalitet eller födelseland, eftersom det ger en begränsad och inadekvat förståelse av dagens olikheter. Migrationen har inneburit att mångfalden har mångfaldigats, en diversifiering av diversiteten. Vidare menar Righard (ibid) att begreppet även innebär att fokus inte endast ligger på personer som migrerar, utan även på hur olika aktörer, till exempel institutioner, anpassar sig till diversiteten. Utifrån detta ses integration som en dynamisk interaktion mellan olika grupper och institutioner. Detta motiverar användningen av termen *super* i relation till diversitet för att beskriva komplexiteten. Righard (ibid) framhåller även att superdiversitet erbjuder en ingång till integrationen genom att flytta fokus till de lokala sammanhang där människor lever sina liv och de mönster av social differentiering som uppstår där. Righard (ibid) belyser att vissa organisationer, till exempel socialtjänsten, har anpassat sig för att möta kulturella och språkliga heterogena grupper, vilket skiljer sig från tidigare fokus på att invandraren själv skulle anpassa sig till majoritetskulturen, vilket bidrog till att förstärka exkluderande strukturer då invandraren betraktades som problemet och lösningen.

Vidare redogör Righard (2022) för en studie i sin rapport om diversitet och superdiversitet och hur det kan bidra till att utveckla det sociala arbetets forskning och praktik. Studien lyfter fram begreppen kulturkompetens och kulturkänslig praktik samt behovet av utbildning inom dessa områden, men belyser samtidigt bristen på ansvarstagande från organisationer och verksamheter i frågan. I Righards (ibid) rapport framkommer det att ett diversitetsperspektiv kan bidra till att bryta ned essentialiserande förståelser om kultur, samt främja ökad självreflektion där socialarbetaren fokuserar på sin egna attribut och hur detta påverkar interaktionen med klienter. För att superdiversitet ska kunna integreras som perspektiv inom organisationer och verksamheter, vilket anses värdefullt, behövs en grundläggande förändring av synen på mångfald och integration i socialt arbete, enligt Righard (ibid). Perspektivet lyfter fram vikten av flexibla, öppna och individuellt anpassade lösningar för klienter med migrationsbakgrund. För att detta ska vara möjligt krävs att både organisationer och professionella får

tillgång till nödvändiga resurser i form av utbildning, handledning och minskad arbetsbelastning (ibid).

Righard (2022) belyser hur begreppet superdiversitet utmanar äldre integrationsmodeller och fokuserar på komplexiteten i dagens mångfald. Detta kopplas till studiens forskningsfrågor då superdiversitet betonar behovet av en mer nyanserad förståelse av kulturella skillnader, bortom förenklade kategoriseringar som nationalitet och födelseland. Righards (ibid) rapport framhäver behovet av kulturkompetens och kulturkänslig praktik, vilket ligger i linje med studiens syfte att undersöka socialsekreterares förståelse av kulturella dimensioner i arbetet med barn och familjer. Dessutom lyfter Righard (ibid) fram att superdiversitet innebär att organisationerna själva måste förändras och ta ett större ansvar för att integrera perspektivet. Omställningen kan innebära utmaningar, som exempelvis bristande resurser, behov av utbildning och hög arbetsbelastning, vilka alla är faktorer som kan påverka socialsekreterarnas möjligheter att hantera kulturella skillnader. Perspektivet betonar vikten av flexibla och individuellt anpassade lösningar (ibid). Detta är starkt kopplat till studiens andra forskningsfråga om vilka utmaningar socialsekreterare möter i arbetet och ger utrymme för att undersöka om socialsekreterarna delar samma upplevelse av dessa utmaningar, både på en individuell och strukturell nivå.

Sammanfattningsvis är alla sex tidigare forskningar som presenteras i detta avsnitt av relevans för studiens syfte och forskningsfrågor. Den tidigare forskningen som presenteras i vår studie ger oss utrymme att fördjupa och analysera både likheter och skillnader i hur det sociala arbetet hanterar kulturella skillnader på internationell nivå, för att kunna dra kopplingar till nationell nivå, med särskilt fokus på Malmö stad. Vidare ger den tidigare forskningen ett teoretiskt perspektiv som hjälper oss att förstå och utmana begreppet kulturell kompetens utifrån dess komplexitet. Detta genom att försöka analysera gemensamma teman, begrepp och mönster för att sedan dra kopplingar till vårt resultat. Den tidigare forskningen kan både styrka studiens resultat, och möjliggöra upptäckten av eventuella kunskapsluckor eller bidra till att uppmärksamma att ämnet kring socialt arbete med barn och familjer utifrån kulturella aspekter är i behov av mer forskning.

4.0 Teori

Vi har valt att använda begreppet kultur och kulturell kompetens som teoretisk utgångspunkt. Vår förståelse av kulturell kompetens utifrån ett teoretiskt perspektiv, baserat på tidigare forskning och studiens resultat, är att begreppet är komplext och benämns på olika sätt. Vår uppfattning av begreppet är att det omfattar flera teoretiska komponenter vilket inkluderar bland annat kulturell förståelse, medvetenhet och kunskap. Dessa komponenter skapar ett ramverk med en utgångspunkt för att kunna analysera och beskriva socialsekreterarnas förståelse för kulturella skillnader och hur de upplever det i sitt arbete. Att använda begreppet kulturell kompetens i diskussioner om kulturella skillnader är centralt för att etablera en professionell grund, som möjliggör utrymme för att belysa styrkor och utmaningar i socialsekreterarnas arbete med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder.

4.1 Kultur

Inom samhällsvetenskaperna har begreppet kultur definierats på en mängd olika sätt. Kultur beskrivs av Kamali (2002) som ett stort spektrum, med många olika definitioner. För att kunna förstå komplexiteten för begreppet på ett fundamentalt plan definieras kultur som det som särskiljer människan från naturen (Deniz & Lidskog 2009; Kamali 2002). Vidare menar Kamali (ibid) att essensen av kultur har transformerats över tid och speglas av den pågående tidsandan i samhället, vilket har försvårat urskiljningen av kulturbegreppets olika definitioner från det sammanhang som kulturstudier genomförs. Det breda spektrumet av teorier om kultur som finns och primärt har framträtt i forskningen går att dela in i två kategorier, enligt Kamali (ibid). Den första är kultur som ett system av värderingar, symboler och tolkningsmönster. Den andra kategorin är kultur som social handling. Definitionen av kultur har under en lång tid betraktats som ett sammanhängande system av värderingar, symboler och tolkningsmönster som gör det begripligt att förstå världen. Det kan dessutom betraktas som en abstrakt representation av det sociala livet. Dessa komponenter illustrerar även de mänskliga samhället och utgör en enhetlig helhet utifrån ett koherent system (ibid).

Deniz och Lidskog (2009) beskriver att individen är en del av ett socialt sammanhang redan vid födseln vilket innebär att normer och förpliktelser absorberas samt att sociala band utvecklas och identiteter formas. Kultur är lika grundläggande för människan som sociala sammanhang. Utifrån kultur utvecklas individen och blir människa med tankar, viljor och känslor. Vidare förklarar Deniz och Lidskog (ibid) att kultur innefattar ett menings- och normsystem som innehåller värden, symboler och sedvänjor som individer gemensamt delar. Därtill innefattar det traditioner och sedvänjor som är starkt etablerade och bestående, och som tillsammans i grupper förs vidare i generationer. Genom traditioner får individer vägledning och hjälp att orientera sig i sitt handlande. Författarna (ibid) menar även att kulturer ger känslor av trygghet eftersom den utövas kollektivt och skapar sociala och emotionella band med andra individer som tillhör samma kultur. Kulturer och traditioner har även moraliska inslag och vägleder individen i vad som är gott eller ont. Genom att tillhöra kulturella sammanhang medföljer även moraliska förpliktelser om hur individen bör leva sitt liv (ibid).

Kamali (2002) belyser begreppet kultur och att det finns två olika ideologiska synsätt för att förstå och hantera kulturella skillnader och de benämns som kulturessentialism och mångkulturalism. Kulturessentialismens förståelse beskrivs av Kamali (ibid) som ett statiskt, oföränderligt och enhetligt system som bygger på idén om att varje kultur är unik som innefattar fastställda värderingar, normer och traditioner. I detta synsätt finns det ofta ett samband mellan kultur och etnisk eller nationell bakgrund. Traditioner som kommer från ett koherent system och utgör en kultur som symboliserar det sociala livet anses ha en kulturessentialistisk karaktär. Kamali (ibid) menar att utgångspunkten i detta perspektiv är att kulturer i stort sett förblir oförändrade över tid och innefattar en tydlig avgränsning mellan kulturella grupper. Genom detta synsätt betraktas individer som företrädare för sin kultur i stället för att se en personcentrerad individ i sin unikheter. Kamali (ibid) förklarar därför att det kulturessentialistiska perspektivet riskerar att förstärka föreställningar om andra kulturella grupper vilket tenderar att skapa marginaliserade attityder och förstärker fördomar. Konsekvenserna av detta

synsätt leder till att stämpla en grupp människor med en förutbestämd kulturell karaktär eller identitet (ibid).

Kamali (ibid) beskriver att mångkulturalismens även har en grundsyn på kultur som något oföränderligt och något som existerar oavsett tidsanda och plats men kan uppfattas som varierande och pluralistiskt. Detta perspektiv erkänner kulturell mångfald och förespråkar samexistens mellan olika kulturer samtidigt som varje grupp kan bevara sin identitet. Kamali (ibid) förklarar att det mångkulturalismens synsätt betraktas mer som en del av samhället och kan uppfattas som något komplext och förändringsbart. Perspektivet tillkännager människors flera kulturella egenskaper och att de även influerar varandra. Mångkulturalismens grund tar sin avstamp i att värdesätta kulturell mångfald och betonar vikten av respekt för olika kulturer. Vidare menar Kamali (ibid) att individen har utrymme att forma och omtolka sina kulturella sedvänjor och traditioner utifrån samhällets ramar, och inte enbart ses som en företrädare av sin egen kultur.

Mångkulturalismens tillvägagångssätt syftar till att skapa ett inkluderande samhälle utifrån ett perspektiv där kulturell mångfald ses som en styrka och resurs som dessutom har ett fokus på samexistens och integration av olika kulturer utan att skillnader behöver raderas. Detta har kritiserats eftersom det riskerar att medföra en överdrift genom att kulturella skillnader idealiseras och att konflikter som uppstår mellan olika grupper inte hanteras tillräckligt. Dessutom kan det även förstärka synen på ”vi” och ”de andra” (ibid).

4.2 Kulturell kompetens

Harrison och Turner (2011) beskriver begreppet kulturell kompetens som en uppsättning av beteenden, attityder och policys som förenas med system eller en myndighet, som möjliggör effektiva interaktioner i en mångkulturell ram. Vidare påpekar författarna (ibid) att efterfrågan på kulturell kompetens inom organisationer i den offentliga sektorn har drivits på, samt att definitionen belyser behovet av ett integrerat tillvägagångssätt för att leverera kulturellt lyhörda tjänster. I Harrison och Turners (ibid) intervjustudie framställdes socialsekreterarnas uppfattning om kulturell kompetens. De flesta socialsekreterare uppfattar att kulturell kompetens handlar om att värdesätta mångfald och acceptera att det finns andra kulturer. Socialsekreterarna talar om en öppenhet för att förstå andra kulturer och förmågan att arbeta, samt ställa frågor, på ett respektfullt sätt i mötet med människor från olika bakgrunder. I detta avseende ses kulturell kompetens som mer abstrakta egenskaper som går att utveckla hos den yrkesverksamma även inom de konkreta organisatoriska direktiven. En socialsekreterare beskriver att kulturell kompetens handlar om att vara medveten om det man inte vet (ibid).

I mötet med socialarbetare och klient, skriver Mattsson (2021), att den kulturella aspekten har en betydande roll eftersom kultur utgör ett ramverk för att tolka och hantera problem. Samtidigt har kultur en benägenhet att uppfattas ensidigt, där svensk kultur är den självklara normen som inte behöver förklaras och andra kulturer uppfattas eller tenderar att ses som avvikande och i behov av anpassning. Mattsson (ibid) menar att detta leder till en bibehållen osynlig hierarki vilket innebär att standardmättet som fungerar är ”det svenska sättet” kontra allt annat som mäts eller bedöms. Antaganden om kulturella skillnader har även en påverkan på hur socialarbetare uppfattar eller förstår klienter med olika problem. En annan aspekt som Mattsson (ibid) nämner är att socialt arbete präglas av

föreställningar om kulturkompetens vilket inkluderar en mångkulturell arbetsplats, där personal med invandrabakgrund tenderar att uppfattas som experter på sin egna kultur. Detta synsätt kan leda till att deras professionalitet inom det sociala arbetet reduceras till enbart deras kulturella bakgrund vilket i sin tur ger ett begränsat handlingsutrymme och riskerar att skapa stereotypa förväntningar både på personalen och klienterna, enligt Mattson (ibid).

Kamali (2002) belyser i sin studie olika forskares synsätt kring socialtjänstens bemötande av klienter med invandrabakgrund och minoriteter, vilket har varit en debatt under en längre tid. En betydelsefull aspekt som har varit på tapeten bland forskarna, handlar om huruvida socialtjänsten borde forma sitt arbete utifrån att försöka möta dessa gruppers behov på ett bättre sätt, eller om den enhetliga utformningen är tillräcklig. Vidare skriver Kamali (ibid) att socialtjänsten har kritiserats med anledning av att hänsyn till kulturella skillnader inte tas vid sociala problem eller insatser samt att socialtjänsten har en eurocentrisk utformning. En del forskare som Kamali (ibid) lyfte upp i studien menar att kulturella skillnader är betydelsefulla och bör beaktas, samt att det sociala arbetet borde anpassas för invandrare och minoriteter utifrån kulturella mönster och klientperspektiv. Kamali (ibid) påpekar även att det sociala arbetet blir mer effektivt genom respekt för klientens kulturella bakgrund. Kamali (ibid) belyser att det däremot finns en del forskare som är kritiska till detta synsätt och menar på att socialtjänsten utgår från teorier och värderingar som ska ligga till grund för alliansen mellan klienten och socialsekreteraren. Forskarna som har detta synsätt menar att man inte ska lägga för stor vikt vid kulturella skillnader då det riskerar att förvärra problemen. Vidare anser forskarna att kulturella skillnader inom olika grupper är mer problematiskt än mellan grupper och majoritetssamhället, och att socialarbetarens professionalism och teorigrund behöver främjas och stärkas för en inkluderande socialtjänst som arbetar mer effektivt (ibid).

Vi anser att begreppet kulturell kompetens är viktigt att använda i socialtjänstens arbete med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder trots att själva begreppet är komplext och har sina utmaningar. Precis som Harrison och Turner (2011) beskriver begreppet utifrån sin studie, så handlar det om att ha en öppenhet för att förstå andra kulturer och kunna arbeta med människor från olika kulturella bakgrunder som inkluderar att respektera och uppskatta mångfald. Kamali (2002) belyser en del forskare som kritiserar synsättet kring att ta hänsyn till kulturella skillnader i arbetet med klienter med olika kulturella bakgrunder. Vidare menar Kamali (ibid) att dessa forskare betonar att socialtjänstens arbete ska utgå från teorier och värderingar som ska utgöra en grund i relationen mellan socialsekreterarna och klienten, samt att problemen riskerar att förvärras om man lägger för stor vikt vid kulturella skillnader. Däremot finns det motsägelser i detta argument eftersom Socialstyrelsens rapport (2010) visar att en femtedel av Sveriges befolkning har utländsk bakgrund och/eller tillhör nationella minoriteter och bara i Malmö stad finns en omfattande mångfald som enligt Righards (2022) rapport beskriver ett varierat ursprung från minst 184 olika länder. Trots detta belyser Socialstyrelsen (2010) att mångfalden bland befolkningen inte speglas i det sociala arbetets kompetensutveckling. Även Socialstyrelsen (ibid) betonar vikten av kunskap och förståelse utöver den generella kunskapen och lyfter upp att det finns hinder och utmaningar i det sociala arbetet. Mattsson (2021) hävdar att kultur har en benägenhet att uppfattas ensidigt där den svenska är det normala och allt annat avvikande, vilket i sin tur skapar föreställningar om den andra. Utifrån det Mattson (ibid) beskriver och det Ranstorp och Ahlerup (2023) belyser

om desinformationskampanjen och de sårbarheter och konfliktytor som det svenska samhället står inför i dag är det särskilt viktigt, anser vi, att kulturell kompetens implementeras inom socialtjänstens arbetes alla led. Genom kulturell kompetens skapas utrymme för en bredare förståelse och ett förtroende mellan socialtjänsten och familjer, som kan vara ett steg i rätt riktning för att motverka den misstro som ökar och tilliten som minskar, som Ranstorp och Ahlerup (ibid) beskriver.

I resultatet kommer vi att använda begreppet kulturell kompetens som en analytisk ram för att förstå och tolka socialsekreterarnas arbete med familjer från olika kulturella bakgrunder. Även utmaningar och begränsningar som socialsekreterare upplever kommer att analyseras utifrån begreppet. Kulturell kompetens kommer att skapa en möjlighet att identifiera hur socialsekreterarnas arbetet påverkas av deras kulturella förståelse för kulturella skillnader och deras tillämpning av kulturell kompetens. Kulturell kompetens kommer således att användas som en lins för att tolka studiens datamaterial kopplat till studiens syfte och utgör en grund för studiens analys för att kunna identifiera de utmaningar som finns, men även föreslå förbättringar i socialtjänstens arbete med barn och familjer.

5.0 Metod

I detta avsnitt kommer studiens forskningsansats att presenteras. Avsnittet redogör för de metoder och tillvägagångssätt som använts för att genomföra studien. Syftet är att ge en tydlig och transparent beskrivning av forskningsprocessen, bland annat genom att redogöra för metodval, urval, datainsamling, dataanalys, litteratursökning och etiska överväganden. Samtliga delar redogörs i syfte att göra forskningsprocessen tydlig och öppen för läsaren för att stärka studiens trovärdighet och därmed bidra till att studiens resultat uppfattas som tillförlitliga (Svensson & Ahrne 2022). Avsnittet avslutas också med en kort presentation av arbetsfördelningen.

5.1 Metodval

Denna studie har en kvalitativ ansats. Valet av kvalitativ metod föll naturligt då studien syftade till att få fram socialsekreterarnas tankar, resonemang och åsikter. Kvalitativ data handlar om att förstå dess existens, funktion och i vilka situationer det förekommer och blir därför relevant när vi vill undersöka socialsekreterares upplevelser och tankar kring kulturell förståelse samt utmaningar i relation till barnuppfostran, för att få en djupare förståelse. Studien har inte syftat till ett generaliserat resultat utan eftersträvat en djupare förståelse av fenomenet, därav har kvantitativ metod uteslutits då det i stället eftersträvar signifikanta slutsatser (Ahrne & Svensson 2022). Metodvalet har vidare motiverats utifrån att studien syftar till att förstå och begripa kulturell förståelse utifrån socialsekreterarnas perspektiv samt utforska deras erfarenheter om kulturella skillnader i relation till barnuppfostran utifrån deras specifika professionella kontext (Kvale & Brinkmann 2009).

Utifrån studiens syfte är intervjuer en särskilt lämplig metod eftersom forskningsfrågorna kräver en metod som kan fånga socialsekreterarnas egna berättelser och upplevelser. Vidare kräver det även att den valda metoden möjliggör studiens deltagare att reflektera fritt, vilket intervjuer tillåter. Andra

kvalitativa metoder som observationer eller textanalyser skulle inte vara lämpliga för vår studie utifrån att det skulle utesluta socialsekreterarnas upplevelser och i stället kanske fokusera på kroppsspråk eller begränsas till vissa utsagor om upplevelser, men med mindre fokus på studiens faktiska forskningsfrågor. Intervjuer blir således en direkt och fokuserad metod för att få tillgång till den data som är relevant för vår studies syfte och frågeställningar. Att fråga människor direkt är många gånger en effektiv metod för att förstå deras känslor och tankar (Svensson & Ahrne 2022). I nästa avsnitt presenteras en mer ingående redogörelse av de kvalitativa intervjuerna och dess genomförande.

5.2 Datainsamling

Empirin som inhämtats i studien bygger på sex semistrukturerade intervjuer med sex socialsekreterare. Vi beslutade att vi båda två skulle delta i samtliga sex intervjuer för att få fram nyanserad datainsamling, vilket motiverades utifrån att vår gemensamma närvaro skulle skapa möjlighet att tolka och uppmärksamma olika aspekter av deltagarnas svar. Detta förväntades därmed leda till mer berikade och djupgående intervjuer, där vårt samspel som intervjuare bidrog till att skapa en bredare förståelse av intervjupersonernas svar under pågående intervjuer.

I vår studie är den kvalitativa metoden med semistrukturerade intervjuer särskilt tillämpbar. Enligt Bryman (2011) skapar den semistrukturerade intervjun utrymme för flexibilitet, där intervjupersonens egna perspektiv och upplevelser kan styra intervjuens riktning. För vår studie, som undersöker socialsekreterares förståelse för kulturella skillnader i relation till barnuppfostran, blir detta tillvägagångssätt centralt eftersom socialsekreterarnas erfarenheter och personliga tolkningar är komplexa. Vår möjlighet till att begripa denna komplexitet hade varit begränsad med exempelvis en strikt strukturerad metod, så som enkät eller strukturerad intervju. I enlighet med Brymans (ibid) resonemang kunde vi genom vår semistrukturerade intervjumetod låta samtalen röra sig i olika riktningar beroende på vad socialsekreteraren uppfattade som viktigt. Genom att låta socialsekreterarna tala fritt och utforska sina egna tolkningar kan viktiga teman framkomma som vi inte hade väntat oss. Detta är en styrka i vår studie eftersom de kulturella aspekterna av barnuppfostran kan vara oväntade och variera beroende på socialsekreterarens egna erfarenheter och kontext.

För att skapa struktur och säkerställa att de mest centrala aspekterna av våra forskningsfrågor belystes utformade vi en intervjuguide med förbestämda teman. Intervjuguiden innehöll betydelsefulla teman som "kulturell förståelse", "kulturell kompetens", "kulturella skillnader", "barnuppfostran" och "utmaningar i relation till kulturella skillnader". Den semistrukturerade intervjumetoden medför en möjlighet att avvika från intervjuguiden, ställa frågorna i olika ordning och ställa följdfrågor vilket ökade chanserna för djupa och detaljrika svar då socialsekreterarna ges möjlighet att tala om sina egna upplevelser och reflektioner, som kan resultera i mer nyanserad data (Bryman 2011).

När vi utformade våra intervjufrågor följde vi Brymans (2011) generella tumregler vid intervjuutformning. Vi utgick från studiens syfte och frågeställningar vilket hjälpte oss att formulera frågor som skulle leda till rika och relevanta svar på våra forskningsfrågor. För att undvika att påverka intervjupersonernas svar försökte vi undvika både generella och ledande frågor,

eftersom vi sökte svar på specifika frågeställningar och inte ville riskera att få diffusa svar. Vår intervjuguide utgick från det som Bryman (ibid) benämner som öppna frågor, vilket innebär att intervjupersonerna själva fick svara med egna ord. Enligt Bryman (ibid) ger öppna frågor intervjupersonerna större frihet att uttrycka sig och möjliggör ett bredare spektrum av svar. Vidare ville vi genom öppna frågor lämna utrymme för oförutsedda svar eller reaktioner, som vi kanske inte hade föreställt oss när vi utformade forskningsfrågorna. Utöver de öppna frågorna använde vi även några få slutna frågor som samtliga intervjupersoner fick svara på, bland annat om de tycker att det är viktigt med kunskap och kompetens kring andra kulturer utifrån deras arbete. Syftet med de slutna frågorna var att få in strukturerad och jämförbar information från samtliga intervjupersoner. De slutna frågorna följdes upp av en öppen följdfråga där de fick reflektera kring svaret på den tidigare frågan. Denna kombination av frågor, med majoriteten öppna, gjorde det möjligt för studien att få fram både jämförbar information och kontextspecifika reflektioner från varje socialsekreterare. Även frågor som inte ingick i intervjuguiden ställdes genom att knyta an följdfrågor till svaren som intervjupersonen gav (ibid).

Vårt val av semistrukturerade intervjuer som metod skapade en viktig balans mellan struktur och flexibilitet där strukturen säkerställde att studiens syfte förblev i fokus medan flexibiliteten möjliggjorde en djupare utforskning av kulturella aspekter och socialsekreterarnas personliga tolkningar. Genom att följa Brymans (2011) riktlinjer med öppna frågor, undvika ledande frågor och anpassningsbarhet under intervjuerna skapade vi förutsättningar för att samla in rik och meningsfull empiri. Vår förhoppning var att vårt metodval skulle medföra en nyanserad och kontextspecifik förståelse av socialsekreterarnas kulturella förståelse och upplevda utmaningar.

5.3 Urval

Studien har till stor del bestått av ett målinriktat urval, vilket har varit strategiskt utifrån att urvalet skulle vara i enlighet med och relevant för forskningsfrågorna (Bryman 2011). Utifrån studiens problemformulering kring desinformationskampanjerna om socialtjänstens arbete med barn och familjer samt forskningsfrågornas fokus på socialsekreterare blev det tydligt att vårt urval behövde spegla detta. Baserat på detta avgränsades studien till de socionomer som arbetar med utredningar av barn och familjer. Beslutet att fokusera på utredningsenheten baserades på informationen från Malmö stads hemsida (2024), där det framgår att individ- och familjeomsorgen är uppdelad i två områden, insats och utredning. Vi valde att inrikta oss på utredningsenheten då det möjliggjorde en närmare studie av den första instansen som kommer i kontakt med och utreder barn och familjers behov av stöd.

Eftersom studien handlar om kulturell förståelse blev det också viktigt att intervjupersonerna arbetade i kommuner med en stor mångfald. Därför avgränsades studien till Malmö stad utifrån stadens mångfald, vilket Righard (2022) belyser med statistik om att Malmös invånare år 2021 hade ursprung från 184 olika länder och mer än hälften av invånarna hade migrationsbakgrund. Malmös mångfald gav en särskilt relevant kontext för studien eftersom det möjliggjorde att undersöka hur socialsekreterare i en mångkulturell stad förstår och förhåller sig till kulturella skillnader. Studiens resultat kan bidra med relevanta insikter för teoriutveckling och förbättring av socialt arbete i andra

städer, både nationellt och internationellt, med liknande demografiska förhållanden som Malmö. Avgränsningen bidrar även med ett tydligt fokus för studien, vilket är särskilt viktigt vid kvalitativa studier där djup snarare än bredd eftersträvas. Detta har bidragit till en genomförbar studie som är tydligt avgränsad men samtidigt tillräckligt omfattande för att framställa intressanta och tillförlitliga resultat. Genom att avgränsa forskningen till Malmö skapas det möjligheter att förstå hur platsbundna faktorer påverkar socialsekreterarnas kulturella förståelse i det specifika sammanhanget, vilket även kan bidra till viktig kunskap om hur lokalisering påverkar socialt arbete.

Trots att vi har tillämpat ett målinriktat urval har vår möjlighet att direkt påverka vilka socialsekreterare som deltog i studien varit begränsad. Urvalet har styrts av kriterier för att säkerställa att intervjupersonerna är av relevans för studiens syfte, men faktorer såsom socialsekreterares tillgänglighet och vilja att delta, har också spelat en avgörande roll. Detta har bidragit till en viss oförutsägbarhet i urvalet, vilket både kan ses som en fördel, men även en nackdel. Å ena sidan kan det minska risken för systematisk partiskhet och det öppnar upp för en bredare representation av perspektiv inom ramen för urvalskriterierna. Å andra sidan kan det leda till att urvalet inte speglar den variation som eftersträvas. Detta kan resultera i att vissa viktiga perspektiv eller erfarenheter saknas och därmed kan det påverka studiens generaliserbarhet. Trots detta har vi lyckats att omfatta intervjupersoner som skiljer sig åt i ålder, födelseland, yrkesbakgrund och erfarenhet av att arbeta på utredningsenheten för barn och familj. Detta har således öppnat upp för möjligheten till varierande svar och flera olika perspektiv på kulturell förståelse i relation till barnuppfostran. Mångfalden ger inte bara djupare insikter utan kan även öka trovärdigheten i vår studie. Variationen i deltagarnas bakgrund och erfarenheter är därmed en viktig faktor som bidrar till studiens kvalitet och tillförlitlighet.

Utifrån ovannämnda information utformades ett fåtal tydliga urvalskriterier. Urvalskriterierna var att intervjupersonerna behövde ha socionomexamen samt arbeta i Malmö stad på utredningsenheten för barn och familj. Inledningsvis fanns en viss osäkerhet kring huruvida det skulle vara möjligt att få tillgång till tillräckligt många intervjupersoner utifrån de snäva urvalskriterierna. Därför övervägdes möjligheten att vid behov bredda kriterierna för att inkludera socialsekreterare från både utrednings- och insatsenheten, men eftersom vi hade tillräckligt många intervjupersoner behövde detta inte tillämpas.

I studiens urvalsprocess började vi med att skriva ihop ett informationsblad (bilaga 1) som innehöll kort information om studiens syfte samt upplysning om samtycke, frivillighet, anonymitet, konfidentialitet och urvalskriterierna. Informationsbladet innehöll även information om att studien kommer att benämna att socialsekreterarna arbetar i Malmö stad. Sedan sökte vi upp olika sektionschefer för barn och familjeenheten i Malmö stad och mejlade informationsbladet och bad om att de skulle bifoga vårt informationsblad till deras anställda. I mejlet informerade vi även om att vi behövde ett godkännande från sektionscheferna om att deras medarbetare skulle delta i studien. I mejlet framgick om sektionscheferna återkom med kontaktuppgifter till socialsekreterare innebar det att de godkände medarbetarnas medverkan, men att vi även önskade ett skriftligt samtycke över mejl. De sektionschefer som hade medarbetare som var intresserade av att delta i studien, återkom med kontaktuppgifter i form av mejladresser till socialsekreterarna. Sammantaget fick vi kontaktuppgifter till sex

socialsekreterare. Med kontaktuppgifterna till de specifika socialsekreterarna som skulle medverka i studien valde vi att återigen mejla ut informationsbladet för att öka sannolikheten att de läst igenom informationen. I mejlet bifogade vi även samtyckesblanketten (bilaga 2). Vi bad socialsekreterarna återkomma med datum och tid som passade dem för att genomföra intervjun samt önskemål om fysisk eller digital intervju. Samtliga socialsekreterare önskade fysiska intervjuer på deras respektive arbetsplatser. Intervjuerna genomfördes vid olika dagar och tider under en två veckors period.

I början av samtliga intervjuer informerades vi återigen om studien och dess ramar, socialsekreterarna fick skriva på den skriftliga samtyckesblanketten och vi inhämtade även ett muntligt samtycke. Vi informerades även att de när som helst kunde avbryta intervjun eller återkalla sitt samtycke, allt detta gjordes för att respektera deras rätt till självbestämmande. Socialsekreterarna gavs även möjlighet att ställa frågor innan intervjun (Vetenskapsrådet 2024).

5.4 Kvalitativ innehållsanalys

I studien har vi utgått från ett abduktivt arbetssätt, vilket Dalen (2015) menar kännetecknas av att röra sig fram och tillbaka mellan empiri och teori. Till skillnad från induktion, där teorier byggs från data, och deduktion, där teorier prövas på data, kombinerar abduktion de två sätten. Det abduktiva arbetssättet möjliggör att upptäcka nya mönster i datamaterialet och samtidigt använda teoretiska begrepp för att tolka och förklara dessa mönster (ibid).

I vår kvalitativa analys utgick vi från det som Hjerm et al. (2014) benämner som kodning och tematisering vid reduktion och presentation av data. Vi började med att transkribera intervjuerna för att sedan sortera och reducera i datamaterialet. Vi läste igenom och sorterade datamaterialet flera gånger på olika sätt för att kunna upptäcka nya mönster och samband. Vi identifierade återkommande mönster och begrepp som vi ansåg var betydelsefulla för studiens syfte, vilka markerades och kodades för att skapa en systematisk överblick över datainsamlingen. Därefter gick vi vidare till tematisering där koderna organiserades och sattes i bredare teman som lyfte fram de centrala aspekterna av socialsekreterarnas upplevelser och erfarenheter. Exempel på teman som framkom var öppenhet, generaliseringar, våldsärenden och desinformationskampanjer. Datamaterialet som vi inte ansåg lämpliga eller relevanta för studiens syfte och forskningsfrågor utelämnades under kodningen och tematiseringen.

Under analysen rörde vi oss fram och tillbaka mellan empiriska exempel och de teoretiska begreppen, i enlighet med Dalen (2015), vilket möjliggjorde en fördjupad förståelse för hur socialsekreterarnas kulturella förståelse tar sig i uttryck i praktiken, och vilka utmaningar de upplever. Genom att jämföra socialsekreterarnas svar, där vi både kunnat hitta likheter och skillnader, har en utveckling av insikter och förklaringar möjliggjorts, som är väl förankrade i både empiri och teori. Det abduktiva arbetssättet är centralt för att uppnå teoretisk validitet, vilket handlar om hur väl de begrepp som används i analysen kan förklara de fenomen som studien undersöker (Dalen 2015). I studien har vi genom ett abduktivt förhållningssätt, prövat och utvecklat begreppen i relation till vår empiriska data, vilket har synliggjort olika nyanser i socialsekreterarnas kulturella förståelse. För att underlätta läsbarheten och tydliggöra tolkningen av svaren genomförde vi vissa modifikationer i datamaterialet. Detta gjordes genom att

utesluta kortare pauser samt utfyllnadsord som “åh” och “liksom”, vilket bidrog till att göra citaten mer anpassade till ett skriftspråkligt format.

5.5 Litteratursökning

Vi har använt oss av en systematisk litteratursökning för att skapa en teoretisk grund för vår studie. Syftet var att hitta relevant forskning om socialsekreterares arbete i relation till kulturella skillnader och barnuppfostran. Vi upptäckte ganska snabbt att forskningen kring vårt syfte var ganska snävt och det fanns väldigt få utbud av artiklar. Sökningen genomfördes i databaser som Libsearch, Sociological Abstract och PsycInfo. De sökord vi använde oss av för att få fram relevanta artiklar för vår studie var följande: *kulturell sensitivitet, socialt arbete, socialtjänst, familj, barn, kulturell kompetens, kulturell identitet, kulturell medvetenhet*. Sökorden översattes till engelska: *cultural sensitivity, social work, social service, family, children, cultural competence, cultural identity, cultural awareness*. Vi använde oss även av synonymer för ovanstående nyckelord för att få fram relevant forskning. Därefter granskade vi titlar och artiklarnas abstrakt för att bedöma relevansen i förhållande till studiens syfte och fann sex artiklar som var av relevans för att beskriva tidigare forskning i förhållande till vår studie.

5.6 Trovärdighet

I kvalitativa studier är det viktigt med trovärdighet. Trovärdigheten skiljer sig mellan kvantitativa och kvalitativa studier. Då kvalitativ forskning bygger på tolkningar av komplexa sociala sammanhang är det viktigt att läsaren ges insyn i forskningsprocessen. För att öka trovärdigheten i vår studie har vi eftersträvat transparens genom att vara tydliga och öppna med hur vår studie har genomförts, vilket vi har presenterat i detta metodavsnitt. Avsnittet har inkluderat våra resonemang i olika beslut, metodval, urvalsprocess, datainsamling och innehållsanalys men även metodologiska utmaningar för att resonera kring våra val och eventuella svårigheter vi stött på under forskningsprocessen. Transparensen ger utrymme för läsaren att diskutera och kritisera forskningen. Det hade varit önskvärt att även återkoppla studiens resultat till deltagarna för att diskutera resultaten. Detta hade gett intervjupersonerna möjlighet att inkomma med synpunkter på hur vi tolkat deras svar. Återkoppling till intervjupersonerna hade kunnat stärka studiens trovärdighet ytterligare då det hade kunnat resultera i en fördjupning av vår förståelse genom dialog med deltagarna. Utifrån tidsaspekten återkopplades inte resultatet till intervjupersoner då det inte fanns tid att göra det (Svensson & Ahrne 2022).

5.7 Etiska överväganden

I studiens etiska överväganden har vi beaktat Vetenskapsrådets (2024) principer om god forskningssed. I forskning är det viktigt med informerat samtycke. Detta har vi i enlighet med Vetenskapsrådet (ibid) utformat genom att sammanställa tydlig information om studien och hur studiens data hanteras. I informationsbladet (bilaga 1) framförde vi att deltagandet bygger på frivillighet och att deltagarna när som helst får lov att avbryta sin medverkan och återta sitt samtycke. Vidare försökte vi att vara så specifika som möjligt genom att avgränsa samtycket till vår specifika studie genom att tydligt informera om studiens syfte, tillvägagångsätt och upplysa om att den insamlade data raderas efter att studien är sammanställd.

Självklart var det viktigt att samtycket är tydligt och därav försökte vi utforma det med tydlighet samtidigt som vi försökte täcka alla relevanta delar. I samtyckesblanketten (bilaga 2) framkom, förutom deltagande i studien, samtycke om att deltagarna mottagit både muntlig och skriftlig information, fått möjlighet till att ställa frågor och upplysning om att samtycket när som helst kan återtogs. I samtycket framgick även att studien kommer att publiceras i DiVA portal. Utöver samtycket från intervjupersonerna inhämtade vi också ett skriftligt samtycke över mejl från berörda chefer.

Ytterligare etiska överväganden har handlat om respekten för intervjupersonerna, vilket är en central del i kvalitativa studier (Vetenskapsrådet 2024). Som tidigare nämnt säkerställde vi ett informerat samtycke, både muntligt och skriftligt, och upprätthöll anonymitet genom att ge intervjupersonerna fiktiva namn. Konfidentialitet säkerställdes genom att datamaterialet förvarades säkert och endast var tillgängligt för oss två författare. Transkriberingarna oidentifierades och namngavs utifrån de fiktiva namnen, och datamaterialet kommer att raderas efter att studien är färdig och godkänd (ibid). För att öka reliabiliteten i studien utformades intervjufrågorna tydligt, öppet och icke-ledande för att öka sannolikheten att socialsekreterarnas egna upplevelser och berättelse framkom. För att öka tillförlitligheten ytterligare gjorde vi en systematisk insamling av data genom att spela in intervjuerna och transkribera dem ordagrant. Båda författarna lyssnade igenom inspelningarna efter transkriberingen för att säkerställa dess överrensstämmelse. Därefter genomfördes en kvalitativa innehållsanalys enhetligt på samtliga transkriberingar. Transparens och objektivitet, viktiga aspekter ur ett forskningsetiskt perspektiv, säkerställdes genom en tydlig och transparent redogörelse av studiens metod, vilket gör det möjligt för läsaren att följa studiens tillvägagångssätt och genomförande (ibid). Genom att beakta samtycke, tydlighet, anonymitet, konfidentialitet och reliabilitet har vi tagit ansvar för forskningen och forskningsprocessen, från planering till publicering, i enlighet med god forskningssed (ibid).

5.8 Arbetsfördelning

Under arbetets gång har vårt syfte varit att fördela arbetet på ett likvärdigt sätt. Inledningsvis började vi med att gemensamt utforma studiens syfte och frågeställningar, vilket under forskningsprocessen revideras och bearbetades tillsammans. Författare Sara fick som huvudansvar att leta reda på tidigare forskning, vi insåg ganska fort att tidigare forskning och teori gick lite hand i hand, och därav föll det naturligt att Sara sållade och delade upp den tidigare forskningen och teorin. Utifrån att det har varit svårt att hitta tidigare forskning började vi efter en bit in i forskningsprocessen att söka gemensamt för att underlätta sökandet. Författare Jamilah fick som ansvar att skriva inledning, bakgrund och metodavsnittet. Vi har till största del arbetat och studerat gemensamt där vi haft dialoger om studiens alla avsnitt och hjälpt varandra i de avseenden vi har upplevt som svåra och utmanande. När det kom till resultatet satt vi gemensamt och kodade, tematiserade och därefter skrev ner resultatet med citat. När resultatet var skrivit och klart började vi att analysera och koppla tidigare forskning och teori gemensamt. Diskussionen, både resultat och metod, som skrevs i slutskedet skrevs även den gemensamt där vi hade en öppen dialog och diskussion som vi sedan gemensamt försökte få ner i text. Vi formulerade slutligen gemensamt en titel och skrev ihop en abstract. Under studiens gång har vi båda upplevt att arbetet har varit likvärdigt och vi har försökt att hjälpa och

komplettera varandras styrkor och svagheter för att gemensamt få fram en välarbetad forskning.

6.0 Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras studiens resultat, som framkommit av de kvalitativa intervjuerna, tillsammans med dess analys. Syftet är att synliggöra de mest framträdande teman och mönster som identifierats i det insamlade datamaterialet. Genom tematisk analys har både likheter och skillnader i socialsekreterarnas upplevelser och erfarenheter lyfts fram. För att belysa det viktigaste i respektive tema har citat från samtliga socialsekreterare lyfts fram. Analysen kommer att inkludera de teoretiska perspektiven och den tidigare forskningen inom området, som studien utgått ifrån för att fördjupa och bredda förståelsen för resultatet.

6.1 Yrkesbakgrund

Under intervjun tillfrågades socialsekreterarna om deras yrkesbakgrund och hur länge de arbetat på utredningsenheten, barn och familj, i Malmö stad. Denna bakgrund lyfter fram socialsekreterarnas varierande erfarenheter, både i tidigare och nuvarande roller. Fem av sex socialsekreterare har tidigare arbetserfarenhet inom annan myndighetsutövning. Sara, Julia, Elin, Linnea och Olivia har alla tidigare jobbat med olika typer av myndighetsutövning innan de började att arbeta som socialsekreterare på barn- och familjeenheten. Sara har arbetat på barn- och familjeenheten i sju år, Julia i fem år, Elin i fyra år, Linnea i tre år och Olivia i ett och ett halvt år. Matilda började arbeta där direkt efter sin socionomexamen och har nu varit anställd i sex och ett halvt år på barn- och familjeenheten.

Alla socialsekreterare i denna studie delade liknande uppfattning kring begreppet kulturell kompetens, nämligen att ha kunskap och förståelse om andras kulturer och skillnader mellan svensk och annan kultur, såväl som mellan olika kulturer. Samtliga socialsekreterare lyfter att det känns viktigt i deras arbete att ha kunskap och förståelse för kulturella skillnader utifrån att de möter människor från många olika delar av världen. Linnea uppmärksammar att kultur i många fall betyder mycket och spelar en stor roll för människor och därför är det viktigt att känna till olika kulturer och skillnader mellan dem. Julia tycker att det är viktigt att ha det med sig och ta hänsyn till det i möten, hur man ställer frågor och även i bedömningar.

Vid frågan om socialsekreterarna har fått någon utbildning kring kulturell kompetens har samtliga socialsekreterare svarat nej. Linnea däremot har varit på utbildningar där man berört området kultur i olika avseenden men ingen utbildning för kompetensutveckling kring kultur. Olivia lyfter upp att BBIC (Barnets behov i centrum) modellen under utbildningar har fått kritik utifrån att den utgår ifrån det västerländska synsättet och normer när man gör en utredning men kritiken blir aldrig djupare eller problematiserad mer än så. Matilda berättar att socialsekreterarna utbildas i metod för olika saker och att de i olika forum berör kultur kring våld i nära relationer och heder, men där plockas delar och därför blir det generaliserat och förenklat. Under intervjuerna fick samtliga socialsekreterare reflektera över vad som har bidragit till utvecklingen av deras kulturella kompetens. Flera faktorer ansågs ha bidragit, främst livs- och arbetserfarenheter, men även den egna bakgrunden. Flera av socialsekreterarna lyfter fram att deras uppväxt och personliga bakgrund har gett dem en förståelse

för vissa kulturer, även om de betonar att variationer finns inom varje kultur. Exempelvis menar Julia och Elin att deras uppväxt i mångkulturella miljöer och kontakter med människor från olika kulturer har haft stor betydelse för deras kompetens i yrket. Flera socialsekreterare, bland annat Olivia och Sara, betonar att möten med människor i olika sammanhang, både privat och i arbetslivet, bidrar till utvecklingen av kulturell kompetens. Arbetserfarenhet ses också som en viktig källa till kulturell kompetens. Matilda och Linnea framhåller att mötet med barn och familjer från olika kulturer har breddat deras kunskap. Linnea betonar dock att det inte enbart handlar om antalet möten med barn och familjer från andra kulturer, eller år inom yrket, utan även om hur mottaglig man är för ny kunskap, hur medveten man är och hur man försöker att förstå de kulturella skillnaderna. Julia tillägger att hennes erfarenheter i yrket även har synliggjort bristen på kulturell kompetens hos andra. Sammanfattningsvis menar socialsekreterarna att kulturell kompetens inte är statisk utan växer genom livs- och arbetserfarenhet, samt en medvetenhet om behovet att förstå kulturella skillnader.

Avsaknaden av utbildning i kulturell kompetens, som samtliga socialsekreterare bekräftar, går att kritisera utifrån Righards (2022) rapport. Socialsekreterarnas avsaknad på formell utbildning i kulturell kompetens speglar den brist som Righard (ibid) belyser, där organisationernas ansvar att erbjuda utbildning och resurser är eftersatt. Både socialsekreterarnas erfarenheter och Righards (ibid) rapport betonar behovet av systematiskt kompetensutveckling för att hantera komplexiteten i superdiversiteten, som finns i Malmö stad. I Righards (ibid) rapport ses integration som en dynamisk process som kräver anpassning från både individer och organisationer, detta går att koppla till socialsekreterarnas beskrivning av hur deras kulturella kompetens främst utvecklats genom möten och erfarenheter, snarare än genom formell utbildning. Vidare går det att reflektera över avsaknad av utbildning utifrån Goldbergs (2000) betoning på att utrusta socialarbetare med verktyg för att värna om respekten för kulturell mångfald genom att vara lyhörda och medvetna om sina egna fördomar. Även Atwool (2020) betonar att det behövs omfattande utbildning utifrån ett organisatoriskt perspektiv och tillräckliga resurser för att stödja nya arbetssätt. Pierce och Pierce (1999) betonar vikten av att socialarbetare blir utbildade i kulturell medvetenhet för att bättre kunna möta barn och familjers behov utifrån kulturella aspekter.

6.2 Insikter och verktyg för kulturell förståelse

Detta avsnitt presenterar och diskuterar hur förståelse, öppenhet, nyfikenhet, acceptans och respekt bidrar till att forma socialsekreterarnas kulturella kompetens. Julia beskriver att det är viktigt att ha en förståelse och acceptans för att alla är olika och talar om en typ av minimikrav:

... alla familjer är olika, vi gör olika, jag gör olika än vad ni gör. Att bara ha en förståelse och acceptans kring det. Det är okej, det behöver inte vara så jävla svart eller vitt. Vi ska bara hitta den bästa lösningen så det funkar för den specifika familjen, det behöver inte funka för min familj, men det behöver funka för den familjen, och alla ska må bra och utvecklas bra. Det är väl minimikravet.

Matilda talar också om olikheter och menar att man har olika sätt att prata om och hantera barnuppfostran. Matilda tycker det är tydligt i arbetet att olika kulturer

värdesätter olika saker i familjekonstellationer och i relationen mellan vuxna och barn. Linnea belyser vikten av kunskap för att ha en förståelse:

Ju mer kunskap man har om något och går in med det, desto mer förståelse har man för situationen, för det som sägs, vad personen menar och hur personen tänker när den uttrycker sig på ett visst sätt, så hur mycket kunskap man har, har en väldigt stor betydelse.

Elin reflekterar kring sin egen kultur och hur kultur präglar den man är och varför förståelse för detta blir viktigt i arbetet med barn och familjer. Elin menar att det man bär med sig från sin egen kultur präglar ens identitet, beteenden och handlingar och det har en stor inverkan på ens liv. Elin reflekterar vidare kring att hon hade haft med sig sin egen kultur om hon hade flyttat till ett annat land. Elin lyfter fram att hur hon uppfostrar sina barn präglas av hennes egna uppväxt och det hon fått med sig från sin kultur. Därav tycker Elin det är viktigt att ha förståelse för hur kulturella skillnader påverkar hur individen ser på och gör saker. Deniz och Lidskog (2009) stödjer det Elin berättar om hur kultur präglar ens identitet och beteende samt handlingar och menar att människan är en del av ett socialt sammanhang redan vid födseln där normer och förpliktelser impliceras. Dessutom belyser författarna (ibid) att ens identitet utvecklas utifrån ens kulturella sammanhang och ger känslor av trygghet men även inslag av moraliska aspekter och vägledning. Detta kan kopplas till Elins uttalande om att sättet att uppfostra barn på präglas av ens egna uppväxt och kulturella erfarenheter.

Detta styrker även det Kamali (2002) beskriver i sin studie, kulturell kompetens i socialt arbete. Den kulturella förståelsen, öppenheten och respekten för olikheter kan kopplas till mångkulturalismens synsätt, som erkänner individers flera kulturella egenskaper och hur dessa påverkar varandra. Kamali (ibid) förklarar mångkulturalismens grundprinciper som innefattar att värdesätta kulturell mångfald och respekt för olika kulturer, något som även Julia, Matilda, Elin och Linnea lyfter upp. Kamali (ibid) påpekar att personer kan ses som företrädare för sin kultur, samtidigt som de har möjlighet att forma och omtolka sina egna traditioner och sedvänjor. Mångkulturalismens mål är att skapa ett inkluderande samhälle där kulturell mångfald betraktas som en styrka och resurs, med fokus på samexistens och integration av olika kulturer utan att skillnader behöver försvinna. Detta kan tydligt kopplas till Julias ovannämnda uttalande om att alla familjer gör olika och gör saker på olika sätt, där fokus i socialt arbete bör vara på att hitta den bästa lösningen som fungerar för den specifika familjen. Vilket märkbart kan förstås genom Kamalis (ibid) förklaring där kulturell mångfald ses som en styrka och resurs, utifrån det mångkulturalistiska perspektiv.

Julia belyser hur den kulturella förståelsen påverkar alliansen med familjer utifrån ett ingripande och betungande perspektiv:

... att ha förståelse för hur det är att komma till oss, förståelse att många tänker att barn och familj, de tar barnen, att vi bara förstör. Bara att ha förståelse för att det är piss att ha kontakt med oss, alla timmar man lägger till oss, alla frågor man ska svara på, utlämna sig själv och sina barn, inte ha kontroll över situationen.

Sara tänker att en öppenhet leder till ett bättre samarbete med familjerna. Elin pratar om en acceptans i att alla är olika och att man i andra kulturer gör på ett

annat sätt, vilket liknar Julias första förklaring och Kamalis (2002) resonemang. Elin belyser också andra sidan, att barn och familjer som är i kontakt med socialtjänsten kanske inte alltid känner sig accepterade och i sådana ärenden blir acceptans, öppenhet, nyfikenhet och respekt särskilt viktig, inte minst utifrån alliansen:

Många kanske inte känner sig accepterade för att de kanske upplever att vi kommer och säger vad de ska göra eller hur det ska vara. Har man då inte en förståelse för någon annans kulturella värderingar och tänker att vi vet och att det ska vara på vårt sätt, då gör det något med alliansen. Bara för att någon gör på ett annat sätt behöver det inte vara fel, med öppenhet, nyfikenhet och respekt för den andre kommer man ganska långt. Vem är vi att säga att det är rätt eller fel, så länge barnet inte far illa får man göra som man vill.

Harrison och Turner (2011) betonar också det som Elin beskriver, nämligen vikten av respekt och förståelse. De beskriver att kulturell kompetens handlar om att vara medveten om det man inte vet, samt att respektera och uppskatta mångfald. Detta förstärks av O'Hagans (1999) studie som understryker vikten av kulturell förståelse och att ta hänsyn till familjens olika identiteter som en central del av socialt arbete med barn och familjer. O'Hagan (ibid) betonar att inkludera och respektera aspekter som språk, religion, familjestrukturer och traditioner i beslutsprocesser som påverkar barn, då detta främjar ett mer objektiva och inkluderande arbetssätt med familjer. Elins resonemang kring att alliansen påverkas om socialsekreterare inte har förståelse för kulturella värderingar och socialsekreteraren tänker att det ska vara på "vårt" sätt, där Elin vidare betonar att ett annat sätt inte behöver vara fel, går att koppla till det Mattson (2021) diskuterar kring det svenska "standard" måttet som anses vara det fungerande och allt annat som avvikande. Elins uttalande visar på en medvetenhet om kulturella skillnader, och att det andra inte behöver vara avvikande.

Matilda berättar att hon beaktar och respekterar kulturella skillnader i sitt arbete men hela tiden har grunduppdraget i åtanke, om ett barn far illa eller lever i en situation som behöver ändras, då påtalar Matilda det och då är det slutbedömningen. Sara talar också om respekt och acceptans för andra kulturer men precis som Matilda säger så går gränsen när barn far illa. Sara menar att kulturella skillnader inte spelar någon roll så länge barnet inte far illa. Det är inte förrän det blir en fara för barnet eller en allvarlig eller påtaglig risk som något behöver förändras. Olivia talar om liknande saker som Sara och Matilda, och menar att fokus inte bör ligga på kulturella skillnader, utan på vad som faktiskt sker i situationen. Om det finns en fara för barnet spelar det ingen roll om familjen har en annan kulturell bakgrund. Även detta går att koppla till Mattsons (2021) resonemang om det svenska "standard" måttet, där Sara och Olivia säger att kulturella skillnader inte spelar någon roll, vilket förstärker andra sidan av Mattsons (ibid) kritik om att annat som mäts och bedöms anses avvikande, som i Saras uttalande inte anses vara avvikande. Detta kan även kopplas till Harrison och Turners studie (2011), där några av socialsekreterarna ansåg att kulturell kompetens inte är det centrala, utan snarare universella värden och ett personcentrerat perspektiv bör vara det centrala. De lyfte även upp att det handlar om att behandla varje individ med respekt, vara icke-dömande och uppskatta olikheter (ibid).

Att vara öppen, nyfiken och skapa förståelse för olika kulturella bakgrunder, som Julia, Matilda, Elin och Sara beskriver, bekräftar hur arbetet med kulturell kompetens bör se ut enligt Harrison och Turner (2011). Författarna (ibid) beskriver i sin studie att det handlar om att vara öppen för att förstå andra kulturer och värdesätta mångfald. Dessutom lyfter Harrison och Turner (ibid) upp vikten av att acceptera kulturella skillnader och ha förmågan att ställa respektfulla frågor i arbetet med människor från olika kulturella bakgrunder vilket även Sara påpekar.

Julia talar också om det personcentrerade perspektivet, som nämns i Harrison och Turners (2011) studie, och Julia beskriver sina tankar och upplevelser kring generaliseringar och fördomar:

Jag tycker att jag har förståelse, men sen upplever jag också att jag har det mot alla ärenden oavsett. Jag tänker att jag aldrig skulle bemöta någon dåligt oavsett vart man kommer ifrån eller vad ärendet handlar om. Sen försöker jag hålla fördomar utanför men tycker samtidigt att det är viktigt att prata om det för att ha en kännedom och medvetenhet om att fördomar finns, och att vi inte ska låta det påverka våra bedömningar och hur vi ser på ärenden.

Matilda pratar också om öppenhet och nyfikenhet i mötet med familjer. Matilda berättar att hon i sitt arbete har lärt sig att fråga om svåra saker, på bra sätt, och genom en öppenhet och nyfikenhet kommer man långt i att kunna utforska på ett avväpnande sätt. Matilda är däremot lite kritisk till om det faktiskt alltid ser ut så i praktiken. Matilda reflekterar kring generaliseringar:

... om vi snarare hoppar till slutsatser kring hur vi tror att det är. Att man tänker att man tidigare träffat en familj där det var samma sak och de hade samma ursprung så då kanske det är så här i denna familjen också, det tänker jag att vi absolut gör, eller jag gör det.

Elin påpekar också vikten av att vara medveten om sina fördomar och att hon försöker undvika generaliseringar eftersom tidigare erfarenheter från ärenden med liknande karaktär kan påverka hur man förhåller sig till nya ärenden. Även Sara pratar om generaliseringar. Sara menar att det kan finnas vissa generella drag i kulturer, men att det är viktigt med individuella bemötanden:

Det kan nog till viss del vara lätt att generalisera, om det låter liknande, vissa saker är kanske mer specifikt eller generellt för en viss kultur. Jag tänker dock att jag bemöter alla utifrån där de är och försöker möta den enskilda familjen.

Linnea understryker också vikten av att vara försiktig med generaliseringar och fördomar, särskilt när man möter familjer med liknande kulturella bakgrunder. Linnea belyser att det kan skilja sig inom en och samma kultur, till och med en och samma familj, så det är viktigt att vara uppmärksam. Matilda problematiserar riskerna med att ha fördomar och döma:

Om jag som socialsekreterare är snabb på att döma så tänker jag att det påverkar, både att jag missar saker men också att jag kan komma till felaktiga slutsatser, det är ju svårt att säga om man gör det men jag tänker att det kan finnas en sådan risk.

Detta kan kopplas till Kamalis (2002) resonemang om kulturessentialism, där individen ses som representant för sin kultur snarare än som unik person. Den generalisering som Linnea, Julia, Sara och Matilda lyfter fram riskerar att skapa antaganden och föreställningar om grupper som Kamali (ibid) beskriver. Detta kan i sin tur leda till marginaliserade attityder och förstärkta fördomar, med konsekvensen att grupper stämplas eller generaliseras utifrån en förutbestämd kulturell identitet. Det har även framförts kritik inom mångkulturalismens syn att kulturella skillnader riskerar att medföra en överdrift genom att de idealiseras och konflikter inom olika grupper inte hanteras tillräckligt. Även där kan synen på ”vi” och ”de andra” förstärkas (ibid). Däremot framhåller socialsekreterarna vikten av medvetenhet och försiktighet för att undvika generaliseringar och fördomar. De är medvetna om att det kan skilja sig mellan olika kulturer och familjer, vilket de strävar efter att hantera, även om det ibland är svårt att undvika. Socialsekreterarnas svar går även att koppla till Righards (2022) rapport där Righard betonar vikten av självreflektion för att förstå hur ens egna kulturella normer och fördomar kan påverka interaktionen med klienter. I intervjuerna reflekterar socialsekreterarnas över sina egna fördomar men även hur deras tidigare erfarenheter kan färga deras bedömningar. Julia och Matilda uttrycker bland annat tydligt att medvetenhet om fördomar är avgörande för att säkerställa ett respektfullt och objektivt bemötande. Denna självreflekterande process är i linje med Righards (ibid) syn på att kulturell kompetens kräver medvetenhet om den egna attributen och föreställningarna påverkar arbetet med klienter. Righard (ibid) argumenterar också för att kultur inte bör ses som något statiskt utan som en dynamisk process, vilket återkommer i intervjuerna när socialsekreterarna, exempelvis Linnea och Matilda, understryker att det kan finnas variationer inom en och samma kultur eller till och med inom samma familj. Denna flexibilitet och insikt om kulturens komplexitet är central inom superdiversitetens perspektiv (Righard 2022). Matildas slutliga reflektion kring att komma till felaktiga slutsatser går direkt att kopplas till Pierce och Pierce (1996) studie som belyser hur interaktionen mellan socialarbetare och klient, och bristande förståelse för kulturella normer, kan medföra felaktiga bedömningar och bristfälliga stödinsatser.

6.3 Barnuppfostran

En aspekt som återkommande lyfts fram är de höga förväntningarna från socialtjänstens sida, de främsta återkommande teman i relation till barnuppfostran var ansvar i hemmet, trångboddhet, våld och barnmisshandel. Olivia upplever att det finns höga förväntningar från socialtjänstens sida. Många av familjerna som socialsekreterarna möter har flytt från krig, varit ifrån varandra i flera år och i vissa fall kanske nyligen återförenats. När socialtjänsten sedan kommer in och ber dem beskriva sina barn, förklara vilka regler de har hemma och hur de gränssätter sina barn kan det vara en enorm press, Olivia säger:

... allt ska fungera i ett samhälle som man inte ens kan språket i, det är höga förväntningar.

I relation till barnuppfostran menar Olivia att socialsekreterarna inte hakar upp sig på att det är kulturella skillnader utan att det i stället handlar om vad som pågår och om det är en fara för barnet. Olivia menar att gränsen dras på samma sätt för alla familjer, oavsett kulturell bakgrund. Elin menar att de kan ta hänsyn till kulturella skillnader i relation till barnuppfostran så länge inte någon far illa eller

att barnet påverkas av det på ett negativt sätt. Gällande ansvar i hemmet säger Elin:

Det ser olika ut i alla familjer, vem som gör vad och hur mycket. Kanske är det något barn som hjälper till mer för att det är så de är uppväxta, så länge det inte går ut över barnet på ett negativt sätt.

Matilda pratar också om ansvar i hemmet och familjekonstellationer, vilket Matilda, i sitt arbete, har märkt är en vanlig skillnad mellan olika kulturer. Det kan i vissa fall vara flera olika vuxna som anses vara primära omvårdnadspersoner eller äldre barn som har ett större ansvar för yngre barn, där Matilda menar att andra sätt än den svenska kärnfamiljen, som utredningsmodellerna utgår ifrån, inte behöver vara skadlig. I de situationerna menar Matilda att socialsekreterarna behöver se på hur familjen som system fungerar, och inte döma systemet, vilket Matilda påpekar, inte alltid är lätt. Julia pratar också om ansvar i hemmet och menar att saker inte nödvändigtvis behöver vara en risk, man behöver också se till resurserna runt omkring. Julia betonar därav vikten av att ha en dialog och prata om det för att resonera hur socialtjänsten ser på det och för att höra hur familjen tänker, att mötas i mitten. Att prata med familjen om vad som är ett rimligt ansvar utifrån barnets ålder och mognad är centralt. Barn är olika, och det som är lämpligt för ett barn i en viss ålder kanske inte är det för ett annat barn i samma ålder. Elin belyser att de risk- och skyddsfaktorer som socialsekreterarna arbetar utifrån är framtagna ur forskning och vilar på det. Vid flera tillfällen under intervjun återgår Elin till att barn inte får fara illa och hon påpekar att helheten är avgörande:

Oavsett kultur, om vi märker att ett barn far illa, så agerar vi därefter, det spelar ju ingen roll vart du kommer ifrån, utan vi agerar förhoppningsvis på samma sätt, där vi tittar på konsekvenserna av handlingarna. Alla barn ska ju utifrån vår mått mätt ges samma förutsättningar. Allting är så beroende av situationen, helheten helt enkelt.

Under intervjun förs det även diskussioner om trångboddhet. Elin talar om att det är en riskfaktor som grundar sig i forskning men att det inte är säkert att ett barn som är van vid att bo trångt påverkas på samma sätt som ett annat barn. Elin berättar att det många gånger kan handla om att informera föräldrarna om riskfaktorer, trots att det kanske inte finns någon synlig påverkan i dagsläget så kan det utgöra en risk för barnet på lång sikt. Även Sara påpekar detta:

Trångboddhet är en riskfaktor men det är inte så mycket vi kan göra åt det, mer än att skapa förståelse och prata om det för att det kan leda till andra svårigheter när man bor trångt.

Matilda talar också om trångboddhet och problematiserar det, precis som Sara, utifrån familjens utrymme till påverkan. Matilda betonar att man i stället bör se till den sammantagna situationen, helheten, för barnet, vilket Elin även nämnde tidigare. Matilda påpekar att man pratar om konsekvenserna som går att påpeka utifrån trångboddheten, och inte trångboddheten i sig:

Om trångboddheten blir ett problem för att barnet inte får utrymme för sina läxor och om skolan blir påverkad, då behöver vi prata om det, inte

utifrån att familjen är trångbebodda utan utifrån att det blir svårt och påverkar för barnet.

Precis som Sara påpekar att familjen ofta inte kan göra något åt trångboddheten, så påpekar även Matilda det. Matilda menar att familjen kan befinna sig i en kontext som är svår att påverka, där det troligtvis inte är möjligt att skaffa en ny bostad eller ett nytt arbete enbart för att socialtjänsten säger att det är en riskfaktor. Då menar Matilda att hon i stället ser till att det är en dålig situation med dåliga förutsättningar och försöker se till vad föräldrarna kan göra för att barnet ska ha en bra situation, det hjälper inte att peka fingrar. Linnea påpekar också att man ser till helheten av situationen och hur den påverkar barnet och utifrån det gör man individuella bedömningar. Kamali (2002) lyfter fram att socialtjänsten har kritiserats med anledning av att hänsyn till kulturella skillnader inte beaktas vid sociala problem eller insatser, och att socialtjänsten har en eurocentrisk syn. Socialsekreterarnas reflektioner om att se till helheten, och att risk- och skyddsfaktorerna vilar på forskning, kan problematiseras utifrån att det har en västerländsk, och därmed eurocentrisk, utgångspunkt, vilket blir motsägelsefullt om socialsekreterarna ser till helheten, om helheten endast utgår ifrån den västerländska modellen. Detta är något som Olivia lyfte upp under frågan om socialsekreterarna fått utbildning i kulturell kompetens, där Olivia nämnde att BBIC modellen, som är en västerländsk modell, har problematiserats och kritiserats men att diskussionerna aldrig har utvecklats.

Under majoriteten av intervjuerna är våld ett återkommande tema. Det uppmärksammas att våld kan innebära olika saker och att socialtjänstens språk, eller användning av begreppet, kan vara svårt för familjer att förstå. Olivia och Julia diskuterar båda de utmaningar som uppstår i våldsärenden, särskilt när det gäller kommunikationen och användningen av begreppet våld. Julia förklarar att det är väsentligt att socialsekreterare förklarar vad våld innebär i en svensk kontext, och varför det anses ha skadliga effekter. Julia menar att det kan bli svårt att förstå varandra i mötet mellan socialsekreterare och familjer utifrån begreppets många betydelser, särskilt i situationer där föräldrar inte ser sin egen handling som våld. Olivia belyser att fysisk bestraffning kan vara en del av uppfostran, i vissa familjer, och föräldrar kan använda en lätt smäll utan att se det som våld i en allvarlig bemärkelse. Detta skapar svårigheter i hur begreppet våld uppfattas i svensk kontext och hur det förstås, vilket gör att kulturell kompetens blir avgörande för att kunna kommunicera tydligt och effektivt för att stödja familjerna på rätt sätt, enligt Olivia. Även Elin pratar om våld och lyfter begreppets mångtydighet som gör att socialsekreterarna ibland behöver ställa andra frågor, eller ställa frågorna på annat sätt, för att få svar på vad det handlar om, för att i sin tur kunna ge rätt stöd och hjälp till familjerna.

Det går att dra liknande kopplingar till det Goldberg (2000) skriver om i sin forskning även om situationen skiljer sig. Forskaren belyser utmaningarna med att balansera respekt för mångfald och mänskliga rättigheter inom socialt arbete, vilket även Olivia, Julia och Elin uppger kring våldsärenden. Olivia beskriver att språket kring begreppet våld kan bli svårt för familjer att förstå och upplevas som skrämmande eftersom detta från andra kulturella kontexter ses på ett sätt som syftar till uppfostringsmetoder. Socialsekreterarna belyser att ordet våld är komplext och uppfattas på olika sätt i olika kulturer. Detta förstärks av Goldbergs (ibid) resonemang kring de utmaningar och konflikter som kan uppstå mellan att respektera kulturella normer som krockar med samhällets värderingar om barnens

rättigheter till skydd. Vidare bekräftar författaren (ibid) att situationer kan vara mer komplexa när kulturella missförstånd och kommunikationssvårigheter uppstår emellan. Goldberg (ibid) lyfter upp fallet i sin studie där fadern ansåg sina handlingar som uttryck för tillgivenhet i sin kultur och vikten av att socialarbetaren måste kunna avgöra hur mycket de kan respektera kulturella sedvänjor utan att barnen far illa eller att barnens rättigheter kompromissas, eftersom det förekommer kulturella normer som hamnar i konflikt med det andra grundläggande värderingar i det sociala arbetet (ibid). I detta avseende blir våld en sådan tydlig normaliserad norm i andra kulturer som direkt hamnar i konflikt med det svenska lagstiftningar och synsätt på barn och deras rättigheter. Som nämnt i inledningen av denna studie, var Sverige det första landet som gjorde det olagligt att utöva våld mot barn. Med tanke på att det idag är tillåtet med barnaga i 142 länder i världen är det tydligt att det finns migranter i Sverige som kommer från länder där barnaga är tillåtet, vilket stärks ytterligare av Righards (2022) rapport om att det endast i Malmö stad finns migranter från 184 olika länder.

En annan framträdande aspekt som lyftes upp i Harrison och Turners (2011) studie var språkbarriärerna och vilka svårigheter samt utmaningar klienter kan stöta på om de inte kan kommunicera på majoritetsspråket. Socialsekreterarna i Harrison och Turners (ibid) studie uppmärksammade behovet av tolk för klienter med kommunikationssvårigheter. Socialsekreterarnas uttalande i denna studie, skulle man kunna koppla till Harrison och Turner (ibid), utifrån att de påpekar svårigheterna i kommunikationen i våldsärenden, utifrån begreppet vålds mångtydighet. Även fast socialsekreterarna inte uttryckligen nämner tolkbehov, skulle det kunna antas att det finns utmaningar utifrån språkbarriärer, särskilt då våld, i svensk bemärkelse, i andra kulturer inte anses vara av allvarlig karaktär. Detta bekräftas även av Goldbergs (2000) reflektion över hur kulturella missförstånd och kommunikationssvårigheter kan leda till mer komplexa situationer.

6.4 Utmaningar

Under intervjun lyfte socialsekreterarna upp flera olika utmaningar kopplat till deras arbete med barn och familjer från andra kulturella bakgrunder. Utmaningar kring hur utredningar och bedömningar, som både respekterar kulturella skillnader och samtidigt följer de ramar som arbetet kräver, ska utföras. Några socialsekreterare lyfter även utmaningar kring objektivitet och att säkerställa lika förutsättningar för barn oavsett kulturell bakgrund. I avsnittet lyfts även utmaningar relaterade till desinformationskampanjer samt utmaningar ur ett organisatoriskt perspektiv.

Matilda diskuterar den komplexa utmaningen med att genomföra utredningar och bedömningar i sitt arbete med en central aspekt på vad det faktiskt är som ska utredas och bedömas. Matilda reflekterar kritiskt över frågan om socialsekreterare bör utreda och bedöma situationer utifrån en svensk kontext eller om fokus i stället bör ligga på att förstå hur barnen påverkas av situationen eller om barnet far illa, och hur gör de då det. Matilda menar att det är en svår fråga och att socialsekreterare ofta hamnar i att lägga en egen syn på hur saker bör vara, vilket Matilda ställer sig frågande till. Socialsekreterare bör i stället fokusera på barnens välmående och säkerställa att de inte far illa, oavsett kulturella skillnader. Matilda tar även upp den svåra balansen mellan förståelse, riktlinjer och lagar:

Jag behöver ha en förståelse för att barnet också lever i den kontexten, samtidigt som jag har riktlinjer och lagstiftning som utgår från en svensk kontext. Ska vi bedöma om det ska vara enligt en svensk kontext eller ska vi bedöma om någon far illa och hur gör vi då det.

Matildas resonemang om svårigheterna med att göra bedömningar kan kopplas till det Mattsson (2021) beskriver om hur kultur påverkar mötet mellan socialarbetare och klient. Matilda belyser hur det i praktiken är svårt att avgöra vad bedömningarna ska fokusera på, om de ska utgå från en svensk kontext, eller om de i stället ska utvärdera om barn far illa och vilka faktorer som faktiskt påverkar barnens välmående. I tidigare avsnitt betonade Matilda vikten av att undvika att döma familjer utifrån kulturella skillnader och i stället försöka förstå hur deras system fungerar. Mattsson (ibid) stödjer detta genom att beskriva hur kultur ofta fungerar som ett ramverk för att tolka och hantera problem, men också hur den svenska kulturen tenderar att framstå som normen. Andra kulturer riskerar att framstå som avvikande och i behov av anpassning till svenska standarder. Detta skapar en osynlig hierarki där "det svenska sättet" blir måttstocken för att bedöma vad som är rätt eller fel, medan andra sätt bedöms som undermåliga eller problematiska (ibid). Detta går även att koppla till Kamalis (2002) studie där en del forskare menar på att socialtjänstens bemötande av klienter med invandrarbakgrund och minoriteter, bör utformas på ett bättre sätt för att möta dessa gruppers behov och de reflekterar om den enhetliga utformning är tillräcklig (ibid). Detta kan diskuteras utifrån Matildas reflektion över att hon behöver ha en förståelse för att barnet lever i kontexten, där man skulle kunna begripa detta utifrån Kamalis (ibid) övervägande om socialtjänsten behöver utforma sitt arbete för att på ett bättre sätt kunna möta gruppen, i detta fall barn och familjer, utifrån deras behov och kulturella mönster.

Vidare diskuterar Matilda utmaningar med att skilja mellan kultur, religion och föräldraskap, och hur svårt det kan vara att få grepp på vad som är vad i olika ärenden. Matilda reflekterar över hur socialsekreterare ska avgöra om något är kulturellt betingat, när det handlar om religiösa övertygelser eller när det helt enkelt är en fråga om dåligt föräldraskap. Matilda menar att utmaningen ligger i att behöva förstå och respektera att saker kan fungera på olika sätt, men samtidigt skydda barnet från att fara illa, oavsett kulturella eller familjära skillnader. Det blir en utmaning att ha samma ramar för alla och samtidigt förstå att barn kan växa upp i olika miljöer och med olika värderingar, och olika sätt att se på barnuppföstran inte nödvändigtvis betyder att barnet far illa:

... då ska jag ställa samma krav utan att ställa samma krav på något sätt.
Alla barn ska ha det lika bra, men jag ska kunna förstå att man kan ha det bra på olika sätt.

Det framkommer även i den tidigare forskningen, i Pierce och Pierce (1996) studie, att barnskyddssystemet har en oförmåga att visa hänsyn till kulturella aspekter i arbetet med barn och familjer, vilket kan medföra en ökad utsatthet för barn i behov av stöd. Detta kan diskuteras utifrån Matildas uttalande om att socialsekreterare behöver skydda barn från att fara illa, oavsett kulturella eller familjära skillnader, och att det blir svårt att ha samma ramar och förstå att barn växer upp i olika miljöer med olika värderingar, vilket direkt kan kopplas till oförmågan som Pierce och Pierce (ibid) pratar om, kring hänsyn för kulturella

aspekter, där Matilda även pratar om att ställa samma krav, utan att ställa samma krav.

En återkommande utmaning som nämns i samtliga intervjuer är desinformationskampanjer, som de flesta socialsekreterare benämner som LVU-kampanjen, och de konsekvenser som den medfört. Julia berättar att hon upplever att alla första möten som de har med familjerna nästan alltid inleds med att de uppmärksammar kampanjerna och informerar familjerna om att de är medvetna om vad som sprids om socialtjänsten, särskilt när ärendet omfattar våld. Sara tycker att det är extra viktigt att de utifrån kampanjerna som varit är tydliga med vad socialtjänsten arbetar med, hur de arbetar och varför de gör vissa saker. Olivia beskriver att kampanjen är närvarande hela tiden och påverkar hela verksamheten:

Den största utmaningen är tanken om socialtjänsten, barn och familj har blivit så förstört på något sätt. Samtalen som vi tänker att vi ska kunna ha med familjer går inte att ha för att det finns en sådan rädsla och då kan vi heller inte stötta eller hjälpa, för att de är så rädda att de inte ens vågar berätta när saker blir svårt. Det kan kännas som att man tvingar in insatser och sen blir det ändå inget bra i slutändan för att familjerna bara tackar ja för att de är rädda. Kampanjen är närvarande hela tiden, det är nog den största utmaningen och den gör att det är svårt att komma nära.

Matilda uppmärksammar att det finns en misstro gentemot myndigheter och tankar om att socialtjänsten tar barn på lösa och små grunder. Rädslan för och synen på socialtjänsten påverkar vad familjerna vågar dela med sig av och vilken tillgång socialsekreterarna får till familjerna. På lång sikt menar Matilda att familjer som hade kunnat få ett mindre och enkelt stöd som hade lett till positiva skillnader, inte får det stödet, vilket innebär att risken för att socialtjänsten i slutändan hamnar i fler tvångsåtgärder ökar. Oron för barnen ökar när socialtjänsten inte kan få tillgång till familjerna och om orosanmälningar fortsätter komma in till socialtjänsten blir oron högre och högre. Elin belyser båda sidorna av LVU-kampanjen där hon menar att det inte finns en förståelse från båda hållen:

... vi förstår inte deras perspektiv och de förstår inte våra perspektiv och vi kan inte riktigt mötas. Jag tänker att vi har jättemycket kvar att lära för att öka vår förståelse. Våra värderingar smyger in överallt i våra bedömningar och därför är det viktigt att hela tiden ha en öppenhet om vad vi tänker, vad vi bedömer och varför.

Misstron och rädslan som majoriteten av socialsekreterarna lyfter upp som konsekvens av LVU-kampanjerna går att koppla till det Kamali (2002) beskriver om att socialtjänsten har kritiserats under en lång tid till följd av att man inte visar hänsyn till kulturella skillnader vid sociala problem eller insatser, eftersom socialtjänsten är utformad utifrån ett eurocentriskt synsätt. Detta synsätt bekräftas även av Mattson (2021) som belyser att den kulturella aspekten ofta uppfattas som att den svenska kulturen är den fungerande normen och andra kulturer tenderar att ses som avvikande eller anpassningsbara vilket Mattson (ibid) menar ger upphov till en osynlig hierarki som innefattar att man mäter det svenska sättet som normalt kontra allt som mäts betraktas främmande. Detta styrker även Atwools (2020) resonemang kring den kritiken som lyfts upp mot barncentrerad praxis och

att tillvägagångssättet utgår ifrån en individualistisk västerländsk modell som inte är kompatibel med andra kulturella perspektiv. Vidare betonar Atwool (ibid) vikten av att förstå och integrera det kulturella perspektivet i arbetet med barn och familjer. Pierce och Pierce (1996) menar att barn som placeras i andra miljöer, än deras ursprungliga, ofta inte får sina kulturella traditioner respekterade och att det finns en bristande kulturell hänsyn som leder till att många barn och familjer missgynnas i systemet.

Linnea lyfter utmaningar kring objektivitet och ens egna fördomar:

... det ska inte spela någon roll, vi ska ha samma bedömningar, vi utgår ju från det men vi alla vet att det inte är så. Varje möte vi har, varje person vi träffar, vi går ju in med våra fördomar och tankar och det är det som blir vår bedömning i slutändan. Att tänka att vi är väldigt objektiva, det tycker jag inte stämmer.

Linnea beskriver svårigheterna med att vara helt objektiv eftersom ens egna tankar och fördomar påverkar allt från mötet med familjerna till bedömning. O'Hagan (1999) betonar vikten av att socialarbetare behöver vara självkritiska och reflektera över sina egna fördomar i arbetet med kulturell sensitivitet, vilket även Julia och Elin nämnt i deras intervjuer i form av medvetenhet. Linnea menar på att bedömningarna ska göras lika i praktiken men att det är svårt att göra det utifrån de fördomar man bär med sig. Julia reflekterar kring en utmaning på organisatorisk nivå. Julia lyfter svårigheterna kring att besluten fattas i flera olika led vilket innebär att Julias kulturella förståelse i slutändan kanske inte spelar någon roll när det är någon annan som är beslutsfattare, en utmaning som Julia menar finns inom olika typer av myndighetsutövning. De fördomar och utmaningarna som lyfts upp ovan av socialsekreterarna kan kopplas till det Goldberg (2000) lyfter fram om behovet av att utveckla verktyg som gör socialarbetare mer lyhörda och medvetna om hur personliga preferenser kan bidra till oavsiktliga fördomar. Goldberg (ibid) framhåller betydelsen av en bred kunskapsbas om olika kulturer samt att socialarbetare bör avstå från ärenden där personliga övertygelser kan påverka det professionella bemötandet negativt.

De utmaningar som socialsekreterarna belyser i intervjuerna om arbetet med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder går att koppla till tidigare forskning av Pierce och Pierce (1996), O'Hagan (1999) och Atwool (2020). Pierce och Pierce (1996) betonar vikten av att säkerställa respekt för kulturell mångfald inom barnskyddsteamet vilket Matilda belyser utifrån att det finns ett behov av att respektera kulturella skillnader utan att behöva kompromissa om barnets rättigheter. Linnea beskriver svårigheterna med att vara helt objektiv eftersom ens egna tankar och fördomar påverkar allt från mötet med familjerna till bedömning, vilket Julia och Elin även beskriver. O'Hagan (1999) förstärker det Linnea, Julia och Elin lyfter upp och betonar vikten av att socialarbetare behöver vara självkritiska och reflektera över sina egna fördomar i arbetet med kulturell sensitivitet. Linnea menar på att bedömningarna ska göras lika i praktiken men att det är svårt att göra det utifrån de fördomar man bär med sig, och lyfter det som en utmaning i arbetet med barn och familjer från andra kulturella bakgrunder.

Socialsekreterarna i vår studie diskuterar och reflekterar över de utmaningar och svårigheter som finns i det sociala arbetet med barn och familjer från olika kulturella bakgrunder, främst utifrån desinformationskampanjerna som varit och

rädslan från socialtjänsten som det orsakat. Olivia och Matilda lyfter upp den misstro och rädsla som de upplever finns för socialtjänsten vilket hämmar möjligheten att skapa en fungerande allians med familjerna. Matilda framhäver detta genom att berätta att familjers nekande till små ”odramatiska” insatser, där nekandet ökar socialtjänstens oro, slutligen leder till mer dramatiska åtgärder, vilket ibland blir till tvångsåtgärder. Detta stödjer det Atwool (2020) diskuterar om hur bristande kulturell anpassning och maktstrukturer kan skapa hinder mellan socialtjänsten och familjer, som dessutom leder till minskad tillit och ökad marginalisering. LVU-kampanjerna mot socialtjänsten förstärker även denna misstro och rädsla som socialsekreterarna nämner, vilket också förstärker det Atwool (ibid) beskriver i sin forskning om att barnskyddssystemet brister i den bemärkelsen att insatserna inte är kulturellt anpassade. Vidare förespråkar Atwool (ibid) att det behövs ett systematiskt tillvägagångssätt som inkluderar alla organisatoriska och politiska nivåer för arbetet med familjer. Detta påpekas även i Julias resonemang att den kulturella förståelsen inte alltid beaktas i beslut eftersom beslut ofta fattas i olika led, vilket gör att den kulturella aspekten inte spelar någon roll när det är någon annan som är beslutsfattare. Även Righard (2020) diskuterar kulturell kompetens på en organisatorisk nivå och argumenterar för att kulturell kompetens kräver stöd från organisationen i form av utbildning och handledning. Det har i resultatet framkommit att socialsekreterarna lär sig mycket genom erfarenhet och reflektion, men det antyds att detta till stor del sker på individnivå snarare än genom systematiska organisatoriska insatser. Detta blir en tydlig koppling till det som Righard (ibid) belyser kring att organisationer behöver ta ett större ansvar för att främja kulturell kompetens.

6.5 Framtiden

Mot slutet av intervjun ställde vi avslutande frågor till socialsekreterarna kring vilka behov de ser för att bättre hantera kulturella aspekter i sitt arbete. Tre av sex socialsekreterare uttryckte att det skulle vara värdefullt att få någon form av utbildning inom kulturell kompetens. Olivia och Elin framhöll att det skulle vara värdefullt att få ta del av barnens och familjens erfarenheter av kontakten med socialtjänsten, särskilt för att förstå hur de har upplevt bemötandet och hur deras kultur har tagits i beaktande. Matilda reflekterar kring bedömningsgrunderna, som självklart utgår från en svensk kontext, och att socialtjänsten i stort skulle kunna lyfta blicken och föra diskussioner kring dem utifrån att man i praktiken möter annat också. Både Sara och Julia betonar vikten av att öppet diskutera kulturella aspekter för att undvika fördomar och generaliseringar samt för att bättre förstå och möta varje familj utifrån deras unika situation och behov. Julia menar att det första steget är att prata om fördomar på arbetsplatsen för att bli medveten om att de finns och sedan föra diskussioner kring hur dessa fördomar påverkar bedömningarna. Att skapa en trygghet i arbetsgruppen och i förvaltningen för att kunna prata öppet om det i alla led, det tycker Julia är viktigt. Linnea reflekterar över socionomutbildningen, som ger lite av varje:

... efter examen är vi socionomer och ska bedöma andra människors liv, om de är lämpliga eller inte, då borde vi också ha kunskap om det som inte är det vanliga, normen här i Sverige.

Julia betonar också att det ska finnas tid och möjlighet att utveckla kompetensen, och att resurser inom kommunen bör spridas, genomgås och implementeras för att säkerställa att alla förstår och kan tillämpa det i sitt arbete. Matilda däremot menar

att kulturell kompetens inte kan läras genom föreläsningar, utan handlar om att ge tid både för att möta och förstå familjer. Vidare betonar Matilda:

Om man har svårt att förstå en familj behöver man investera mer tid. För att kunna förstå måste man se på tiden på ett annat sätt, vilket inte alltid är möjligt. Kulturell kompetens kommer inte bara från extern kunskap utan också genom tid och samtal, både med familjer och inom teamet med kollegor och arbetsledare.

Matilda lyfter även upp att det behöver finnas tid med familjerna för att möta de och utreda deras behov. Det kan behövas investera mer tid, och särskilt om det är familjer med tolkbehov:

... möter du då en familj som kanske har svårt att få grepp om det, ja då behöver du ägna mer tid till det. Finns det kanske ett tolkbehov, ja då behöver du verkligen använda mer tid till det.

Linnea lyfter slutligen att hon är tacksam över öppenheten i hennes arbetsgrupp, att de uppmanas till att se olikheter, Linnea upplever att hon bemöts med samma öppenhet högre upp i organisationen. Linnea avslutar intervjun med att säga:

Jag hoppas att det ser ut så i andra städer och kommuner i Sverige, att man är öppen och försöker, även om man kanske inte har de rätta verktygen, att se olikheterna i människor.

Harrison och Turner (2011) belyser behovet av att integrera kulturell kompetens inom den offentliga sektorn för att möjliggöra interaktioner i en mångkulturell kontext. Socialsekreterarnas reflektioner kring framtiden återspeglar detta behov och lyfter fram både utbildning och resurser för att utveckla kulturell kompetens i arbetet. Socialsekreterarnas tankar om framtiden och deras behov för att förbättra det sociala arbetet med kulturell kompetens går att analysera utifrån Atwools (2020) mesonivå. Det som socialsekreterarna beskriver att de är i behov av ligger på en organisatorisk nivå, där bland utbildningar, lyfta blicken i bedömningsmaterialet och att uppmärksamma det på arbetsplatsen. Atwool (ibid) lyfter fram att det på organisatorisk nivå krävs engagemang, omfattande utbildning och resurser för att stödja nya arbetssätt. Linnea lyfter att hon upplever en öppenhet i sin arbetsgrupp, vilket kan vara en indikation på organisatoriskt engagemang för att uppmärksamma kulturella aspekter. Matilda talar om tidsaspekten utifrån att det behövs tid med familjerna, tid att utreda ordentligt och att det krävs ännu mer tid om det då finns ett tolkbehov. Detta kan kopplas till tidigare forskning från Goldbergs (2000) och Harrisons och Turners (2011) studie, som belyser att situationer ofta blir mer komplexa och utmanande när språkbarriärer förekommer. Julia lyfter även fram tidsaspekten och understryker vikten av att resurser behöver spridas och att det behöver finnas tid för att utveckla kompetensen. Både Matilda och Julias reflektioner går att analysera på en organisatorisk nivå utifrån att det behövs mer tid i arbetet, särskilt utifrån att det i Socialstyrelsens (2018) rapport konstaterades att hög ärendebelastning påverkar möjligheten att kompetensutveckla och säkerställa en god kvalitet i verksamheten. Atwool (2020) menar att det på en organisatorisk nivå krävs kontinuerlig utvärdering och anpassning av metoder.

7.0 Diskussion

I följande avsnitt kommer resultaten och analysen från studiens intervjuer med socialsekreterarna utifrån de teoretiska ramverken och den tidigare forskningen att diskuteras. Studiens val av metod kommer att diskuteras, med reflektioner över metodens styrkor och svagheter.

7.1 Metoddiskussion

Den kvalitativa ansatsen och valet av semistrukturerade intervjuer visade sig vara särskilt lämpade för denna studie, då det möjliggjorde en djupgående förståelse av socialsekreterares upplevelser och tankar kring kulturell förståelse i deras arbete. Styrkan i valet av denna metod ligger i förmågan att fånga komplexiteten i socialsekreterarnas erfarenheter och upplevelser, vilket inte skulle vara möjligt med en kvantitativ metod som tenderar att fokusera på generaliserbara resultat snarare än nyanser och djup. En tydlig styrka i metoden är flexibiliteten i de semistrukturerade intervjuer, där socialsekreterarna kunde styra samtalet och bidra med oväntade insikter. Detta gjorde det möjligt att identifiera teman och mönster som inte var väntat vid forskningens början, vilket blir viktigt för att förstå socialsekreterarnas förståelse och utmaningar i en mångkulturell kontext. Vidare stärktes datainsamlingen genom att vi båda författare deltog i intervjuerna, vilket ytterligare ökade möjligheten att identifiera och tolka nyanser av svaren. Urvalet av socialsekreterare från en mångkulturell stad som Malmö gav studien en relevant och kontextspecifik ram, vilket även bidrog till att studiens resultat kan implementeras i liknande urbana områden och städer.

En svaghet med metoden är att semistrukturerade intervjuer är tidskrävande att genomföra och analysera, vilket begränsade antalet deltagare till sex. Även om detta kan vara rimligt för en kvalitativ studie, kan det leda till begränsade variationer i perspektiv och erfarenheter. Trots att det finns variation i socialsekreterarnas yrkesbakgrund och erfarenheter kan det finnas perspektiv som saknas, vilket i sin tur påverkar studiens överförbarhet till andra kontexter. Å ena sidan påverkar det begränsade antalet intervjuer studiens generaliserbarhet vilket å andra sidan inte var syftet med valet den kvalitativa ansatsen. Ytterligare en svaghet i metoden är vår dubbla roll som intervjuare och analytiker, då det kan medföra en risk för subjektiva tolkningar av datamaterialet. Även om transparens och systematik i analysen har eftersträvat, finns det en möjlighet att vår förförståelse kan ha påverkat valet av teman och tolkningen av resultatet. Vidare hade återkoppling av resultaten till socialsekreterarna kunna stärka studiens trovärdighet ytterligare. Detta steg kunde inte genomföras på grund av tidsbegränsningar, vilket innebar att vi författare stod ensamma inför tolkningen av intervjumaterialet.

Sammanfattningsvis är metodens största styrka dess förmåga att belysa och analysera ett komplext fenomen på djupet, vilket resulterat i rika och nyanserade insikter om socialsekreterares kulturella förståelse och utmaningar i deras arbete. Svagheter ligger framför allt i det begränsade urvalet och den potentiella påverkan av oss författare. Genom att vara medvetna om och tydligt redovisa dessa begränsningar har vi däremot försökt att minimera vår inverkan på studiens resultat. Metodvalet har utifrån detta varit välmotiverat och anpassat till studiens syfte och forskningsfrågor.

7.2 Resultatdiskussion

7.2.1 Kulturell förståelse

Studien syftade till att undersöka hur socialsekreterare som arbetar med barn och familjer i mångkulturella miljöer uppfattar och hanterar kulturella skillnader i förhållande till barnuppfostran, samt de utmaningar som uppstår i och påverkar arbetet. Studiens resultat visar att det är viktigare med ett öppet och nyfiken förhållningssätt än mer djupgående kunskaper om specifika kulturer. Vilket heller inte är rimligt, möjligt eller nödvändigt utifrån att Malmö stad har ett representerat ursprung från minst 184 olika länder. Socialsekreterarna betonade vikten av öppenhet, nyfikenhet, acceptans och respekt för att förstå de familjer de möter, med en medvetenhet om att olikheter mellan kulturer och inom kulturer förekommer och kan bero på flera faktorer utöver kultur, som familjedynamik och individuella behov.

Socialsekreterarna uppvisade en varierande grad av kulturell kompetens och framhöll att detta är en nödvändig del av arbetet inom utredningsenheten för barn och familjer. Dock varierade synen på hur kulturella skillnader bör hanteras och beaktas i praktiken. Några menade att varje individ bör mötas utifrån sina unika behov, utan att kulturella skillnader behöver spela någon roll, medan andra betonade vikten av att förstå familjen som ett system, där det skiljer sig mellan olika familjer och kulturella olikheter inte nödvändigtvis innebär något negativt. Dessa olika perspektiv påverkar hur socialsekreterarna bemöter och bedömer familjers situationer och perspektiven framhäver samtidigt vikten av att balansera kulturell förståelse som respekterar kulturella variationer med fokus på individens och familjens specifika behov.

En gemensam uppfattning bland socialsekreterarna var att kulturella skillnader ska respekteras så länge barn inte far illa. Socialsekreterarna var medvetna om risken för fördomar och generaliseringar och betonade vikten av att reflektera över sina egna förhållningssätt för att minimera dessa, även om det många gånger är svårt. Trots denna medvetenhet kan avsaknaden av formell utbildning i kulturell kompetens ses som en brist och begränsning i deras arbete. Socialsekreterarna föreslog både individuella och organisatoriska insatser för att utveckla deras kompetens ytterligare, bland annat genom utbildning, interna diskussioner på arbetsplatsen men även mer tid för att möta familjerna och tid för att kunna utveckla både individuell och organisatorisk kompetens.

Avsaknaden av utbildning i kulturell kompetens kan antas påverka socialsekreterarnas arbete, särskilt hur kulturella skillnader beaktas i utredningar och bedömningar. Samtidigt visade resultaten att öppenhet, nyfikenhet och respekt är centralt för att förstå och bemöta familjers behov. En tydlig gräns drogs vid situationer där barn ansågs fara illa, exempelvis vid våld inom familjen. Vidare diskuterades frågor i relation till barnuppfostran om barns primära omvårdnadspersoner, ansvar i hemmet och trångboddhet. Socialsekreterarna resonerade kring att barn är olika och påverkas olika beroende på kontext och sammanhang, och reflekterade över att familjer ofta saknar möjlighet att påverka situationen. I dessa fall fokuserade socialsekreterarna på att informera föräldrarna om riskerna och dess potentiella påverkan på barnet, men framhöll att det ofta är begränsat vad som praktiskt kan göras åt situationen. Sammanfattningsvis handlar kulturell kompetens och förståelse inte enbart om kunskap om olika kulturer utan

om att ha ett öppet förhållningssätt som möjliggör mångsidigt och anpassat arbete som möjliggör att familjer kan mötas på ett respektfullt och inkluderande sätt, vilket på lång sikt kan förebygga problem och undvika mer omfattande åtgärder i framtiden.

7.2.2 Utmaningar

Socialsekreterarna beskrev flera utmaningar i arbetet med familjer från olika kulturella bakgrunder. En framträdande svårighet var desinformationskampanjerna mot socialtjänsten, vilket har skadat förtroendet och påverkat relationer med familjer. Familjer undviker kontakt, barn känner rädsla för att prata med socialsekreterare och familjer vågar inte prata om vardagliga utmaningar. Detta leder till att socialtjänsten blir mer oroliga för familjernas situation, vilket i vissa fall resulterar i mer omfattande insatser eller till och med tvångsåtgärder, som hade kunnat undvikas med tidiga och mindre ingripande insatser. Språk- och kommunikationssvårigheter, särskilt kring begreppet våld, framhölls som en annan utmaning. Socialsekreterarna framhåller att språkbarriärer försvårar dialogen med familjer som kan leda till missförstånd mellan dem, men även behovet av tolk som kräver mer tid. Tidsaspekten är ytterligare en faktor som påverkar arbetet, då det krävs tid för att både föra nyanserade samtal med familjer och för att utveckla personalens kompetens. Hög arbetsbelastning, som Socialstyrelsen påpekat, begränsar möjligheterna att möta dessa behov. Detta gör det svårt att bemöta kulturella skillnader på ett genomtänkt sätt och att skapa en långsiktig utveckling av verksamhetens kompetens. Kombinationen av desinformation och svårigheter i kommunikationen skapar betydande hinder i socialtjänstens arbete med att förstå och bemöta kulturella skillnader. Organisatoriska faktorer utgör ytterligare utmaningar. Beslut som fattas i flera led kräver att hela organisationen besitter kulturell kompetens. Om inte samtliga nivåer delar samma förståelse, riskerar socialsekreterarnas individuella kompetens att förlora sin betydelse.

Balansen mellan enhetliga bedömningsgrunder och förståelse för kulturella skillnader var en återkommande fråga. Socialsekreterarna betonade vikten av att alla barn ska ha det lika bra, men att ”bra” kan se olika ut beroende på familjens kontext, vilket betonas i studiens undertitel. Barn kan ha det bra på olika sätt, samtidigt som socialtjänsten behöver arbete utifrån en gemensam grund för att säkerställa lika goda förutsättningar för alla barn. Detta kräver reflektion kring bedömningsgrunder och hur dessa kan anpassas för att inkludera kulturella perspektiv utan att kompromissa med barnets bästa. Samtidigt väcker det frågor om huruvida det verkligen är möjligt att uppnå lika villkor för alla barn i praktiken och var gränsen går för vad som anses vara ”bra”. En av socialsekreterarna framhöll vikten av att lyfta blicken i bedömningsgrunderna och reflektera över ”annat” som de möter i sitt arbete, vilket är en viktig aspekt i att beakta och inkludera kulturella skillnader i bedömningarna.

Socialsekreterarna beskriver många olika utmaningar, och flera av dem kan kopplas till avsaknaden av utbildning i kulturell kompetens, återigen. Även om vissa utmaningar, som desinformationskampanjerna och familjers misstro, troligen hade kvarstått, hade många individuella och organisatoriska utmaningar kunnat reduceras om kulturell kompetens varit integrerad på alla nivåer inom verksamheten. Detta hade inte bara underlättat socialsekreterares arbete i

utredningar och bedömningar, utan också bidragit till ett starkare förtroende för att kulturell kompetens och förståelse präglar hela organisationens arbete.

7.2.3 Avslutning

Utifrån vår studie kan vi dra slutsatsen att kunskapen om kulturella skillnader behöver utvecklas och förstärkas, särskilt genom utbildning i kulturell kompetens. Två socialsekreterare framhöll att det hade varit värdefullt att få ta del av barn och familjers upplevelser av kontakten med socialtjänsten, särskilt hur de upplever att kulturella skillnader beaktats och respekterats i praktiken. Att kombinera familjernas och socialsekreterarnas perspektiv skulle kunna ge en helhetsbild av samspelet och tydliggöra både utmaningar och förbättringsområden i mötet mellan socialsekreterare och familjer. En systematisk implementering av utbildning i kulturell kompetens skulle ge socialsekreterare bättre verktyg att förstå, hantera och bemöta kulturella skillnader på ett inkluderande och rättvist sätt. En annan central aspekt som framkom i studien flertalet gånger är den gräns som socialsekreterarna nämner där barn anses fara illa. Begreppet ”far illa” är komplext och kan tolkas olika beroende på den enskilda socialsekreterarens perspektiv och erfarenheter, vilket i sin tur kan påverka hur barnskyddsåtgärder tillämpas och hur familjer bemöts. En snäv tolkning kan leda till att barn inte får det skydd de behöver, medan en för vid tolkning kan resultera i onödiga ingripanden i familjers liv. Detta understryker vikten av att noggrant undersöka och förstå hur denna gräns definieras och tillämpas i praktiken, särskilt ur kulturella perspektiv. Genom att implementera utbildning i kulturell kompetens som en del av socialtjänstens arbete kan risken för missförstånd och diskriminerande beslut minska, samtidigt som socialtjänstens stärks i sin förmåga att möta familjernas varierande behov på ett rättvist sätt.

Avslutningsvis visar vår studie att det finns ett tydligt behov av mer forskning i Sverige om kulturell kompetens, särskilt kring hanteringen av barnärenden inom socialtjänsten, men även generellt inom socialt arbete och andra människobehandlande organisationer. Ytterligare forskning kan bidra till en djupare förståelse för hur kulturella perspektiv påverkar synen på barnuppfostran och hjälpa till att säkerställa att insatser är både anpassade och rättvisa. Genom att fördjupa kunskapen inom detta område kan arbetssätt utvecklas som är inkluderande och som tar hänsyn till kulturella skillnader, samtidigt som barnets bästa alltid står i centrum. Vi menar att begreppet kulturell kompetens borde användas som en ram inom människobehandlande organisationer och att det är viktigt att konkretisera vad detta begrepp innebär i praktiken. Genom att integrera och utveckla kulturell kompetens skapas en tydligare struktur och medvetenhet, vilket stärker socialtjänstens förmåga att hantera kulturella perspektiv som påverkar arbetet. Detta resonemang stöds av Socialstyrelsen, som redan i studiens inledning betonade vikten av att socialtjänstens möjligheter att erbjuda insatser av god kvalitet är starkt beroende av personalens kompetens och fortlöpande kunskapsutveckling. Redan 2010 identifierade Socialstyrelsen utmaningar i socialtjänstens arbete kopplad till den mångfald som präglade Sverige, men som då inte återspeglades i arbetets kompetens- och verksamhetsutveckling. Utifrån studiens resultat kan vi anta att socialtjänstens arbete med barn och familjer fortfarande står inför liknande utmaningar. Med tanke på den ökade migrationen och mångfalden som präglar Malmö stad och många andra delar av Sverige, är det avgörande att socialtjänstens kompetens speglar invånarnas behov, där kultur utgör en central aspekt.

Sammanfattningsvis besitter socialsekreterare en varierande grad av kulturell förståelse och står inför utmaningar både på individuell och organisatorisk nivå. Detta understryker behovet av att integrera utbildning i kulturell kompetens som en central del av socialtjänstens arbete. En sådan satsning skulle inte bara bidra till ökad tydlighet och medvetenhet kring kulturella perspektiv, utan också möjliggöra utveckling av inkluderande och effektiva arbetssätt som möter familjers varierande behov, samtidigt som barnets bästa förblir i fokus.

Referenser

- Ahrne, Göran, Peter Svensson (2022) Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Göran Ahrne, Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Tredje uppl. Stockholm: Liber.
- Atwool, Nicola (2020) *Child-Centred Practice in a Bi- and Multi-Cultural Context: Challenges and Dilemmas*. *Child Care in Practice*, 26(3), 300–317.
- Bris (2018) *Barn i alla länder har rätt att slippa våld*. [<https://www.bris.se/om-bris/press-och-opinion-old/debattartiklar/2018/barn-i-alla-lander-har-ratt-att-slippa-vald/>]. Hämtat: 2024-12-21].
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber.
- Dalen, Monica (2015) *Intervju som metod*. Andra uppl. Gleerups Utbildning AB.
- Deniz, Fuat, Rolf Lidskog (2009) *Mångkulturalism - socialt fenomen och politisk utmaning*. Författarna och Liber AB.
- Goldberg, Margaret (2000). *Conflicting Principles in Multicultural Social Work. Families in Society: The Journal of Contemporary Human Services*. Vol 81, (nr 1), s. 12-21.
- Harrison, Gai, Turner, Rachel (2011) *Being a 'Culturally Competent' Social Worker: Making Sense of a Murky Concept in Practice*. *British Journal of Social Work*. Vol 41, s. 333–350.
- Hjerm, Mikael, Simon Lindgren, Marco Nilsson (2014) *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. Andra uppl. Malmö: Gleerups Utbildning.
- Kamali, Masoud (2002) *Kulturkompetens i socialt arbete - om socialarbetarens och klientens kulturella bakgrund*. Stockholm: Carlsson förlag.
- Kvale, Steinar, Svend Brinkmann (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Andra uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Mattsson, Tina (2021) *Intersektionalitet i socialt arbete: Teori, reflektion och praxis*, Tredje uppl. Gleerups Utbildning.
- Malmö stad (2024) *Organisation - Verksamhetsområde individ och familj*. [<https://malmo.se/Om-Malmo-stad/Var-organisation/Forvaltningar/Arbetsmarknads--och-socialforvaltningen/Om-forvaltningen/Organisation.html>]. Hämtat: 2024-12-06].
- O'Hagan, Keiran (1999) *Culture, culture identity, and cultural sensitivity in child and family social work*. *Child and Family Social Work*, 4, 269-281.
- Pierce, Robert L, Lois H Pierce (1996) Moving toward cultural competence in the child welfare system. *Children and Youth Services Review*, 18(8), 713–731.

Ranstorp, Magnus, Linda Ahlerup (2023) *LVU-kampanjen - Desinformation, konspirationsteorier, och kopplingar mellan det inhemska och det internationella i relation till informationspåverkan från icke-statliga aktörer*. Författarna och försvarshögskolan.

Regeringskansliet. [<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/socialtjanst/>. Hämtat: 2024-12-01].

Righard, Erica (2022) *Integration i städer med en omfattande diversitet i befolkningen: Teoretiska perspektiv, empirisk forskning och en diskussion om implikationer för politik och praktik i Malmö*. Malmö Tillväxtkommissionen. Malmö: Malmö universitet.

SFS:1990:52. Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-199052-med-sarskilda-bestammelser-om-var-d_sfs-1990-52/.

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/#top.

Socialstyrelsen (2010) *Interkulturellt socialt arbete*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2016) *Socialtjänsten arbetar för barn bästa - Information för föräldrar*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2018) *Betydelsen av socialtjänstens organisering och ärendebelastning för kvaliteten i verksamheten - En kunskapssammanställning*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2023) *Utreda barn och unga - Handbok för socialtjänsten*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Statistiska centralbyrån (2024) *Folkmängd efter födelseland 1900-2023*. [<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/> Hämtat 2024-12-03]

Svensson, Peter, Göran Ahrne (2022) Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I: Göran Ahrne, Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Tredje uppl. Stockholm: Liber.

Svensson, Peter (2022) Teorins roll i kvalitativ forskning. I: Göran Ahrne, Peter Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Tredje uppl. Stockholm: Liber.

Thorsén, Håkan (2021) *Människosyn och etik*. Stockholm: Remus.

Vetenskapsrådet (2024) *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Bilagor

Bilaga 1 - Informationsblad

Förfrågan om deltagande i en studie om socialsekreterares kulturella kompetens i relation till barnutredningar

Hej,

Vi är två studenter som läser socionomprogrammet på Malmö universitet. Denna termin skriver vi vår kandidatuppsats som handlar om socialsekreterares kulturella förståelse på utredningsenheten, barn och familj i Malmö stad. Vi vill studera hur socialsekreterare tänker kring kulturella förståelse och skillnader i relation till barnuppfostran, samt vilka utmaningar socialsekreterare anser sig ha i relation till detta. För att delta i studien behöver du ha en socionomexamen.

Vi planerar att genomföra enskilda intervjuer och intervjun beräknas att ta cirka 45 minuter. Intervjuerna kommer att spelas in för att sedan transkriberas och sammanställas i uppsatsen med citat. För att skydda din integritet kommer informationen att behandlas konfidentiellt och dina personuppgifter kommer att anonymiseras. Vi kommer att benämna i vår studie att du är en socialsekreterare som jobbar på utredningsenheten för barn och familj i Malmö stad. Deltagandet är frivilligt och du kan när som helst under processen avbryta ditt deltagande i studien. Materialet som samlas in kommer endast att användas för att färdigställa examensarbetet. Efter att vårt examensarbete godkänts kommer allt insamlat material att raderas. När arbetet är klart kommer det att publiceras i DiVA vilket innebär att det kommer att bli offentligt för allmänheten. Detta informationsblad innefattar också ett skriftligt samtycke på nästa sida, och innan intervjun genomförs kommer vi att efterfråga ett muntligt samtycke för att säkerställa ditt samtycke.

Vi ser fram emot din medverkan!

Med vänliga hälsningar,
Jamilah Hamid Thejll och Sara Mouneimne
Socionomprogrammet, Malmö universitet

Bilaga 2 – Samtyckesblankett

Samtycke till deltagande i en studie om socialsekreterares kulturella kompetens i relation till barnutredningar

Medgivande

Jag bekräftar härmed att jag har tagit del av skriftlig och muntlig information om studien och accepterar att delta. Jag har fått möjlighet att ställa frågor om studien.

Jag har givit mitt godkännande till att intervjun spelas in. Jag har fått information om att de uppgifter som samlas in om mig kommer att behandlas konfidentiellt, på ett sådant sätt att min identitet inte kommer att avslöjas för obehöriga. När uppsatsen är klar kommer all data att raderas, materialet används alltså enbart till denna specifika studie. Studien kommer att publiceras i DiVA portal.

Jag är medveten om att min medverkan är helt frivillig och att jag när som helst och utan närmare förklaring kan avbryta mitt deltagande.

Ort och datum

Förnamn och efternamn

Namnteckning
